

Voortgangsrapportage

Masterplannen Onderwijshuisvesting
2010

Gemeente Utrecht

Voorwoord

Graag presenteren wij u de Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijs Utrecht 2010, een samengevoegde voortgangsrapportage van de Masterplannen Voortgezet Onderwijs, Primair- en (voortgezet) Speciaal Onderwijs en onderwijsvoorzieningen Leidsche Rijn. Ze beschrijven de voortgang in de uitvoering van de diverse (master)plannen van het afgelopen jaar (medio 2009–medio 2010). Hiermee wordt een totaaloverzicht gegeven van de stand van zaken van het gehele Masterplan inclusief alle projecten en ontwikkelingen in Leidsche Rijn. De onderdelen vormen samen een zeer omvangrijk en complex programma waarmee in totaal een investering van ruim EUR 395 miljoen mee gemoeid is. In deze voortgangsrapportage zal bij het voortgezet, primair- & speciaal onderwijs in de stad Utrecht en Leidsche Rijn worden stil gestaan.

De opbouw is als volgt:

Deel 1: Achtste voortgangsrapportage Masterplan Voortgezet Onderwijs	blz 3
Deel 2: Vierde voortgangsrapportage Masterplan Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs	blz 13
Deel 3: Tweede voortgangsrapportage en actualisatie referentiekader Leidsche Rijn	blz 43
Deel 4: De risico's in beeld	blz 53
Deel 5: Bijlagen, deels geheim	blz 57

De delen 1 en 2 hebben hun financiële dekking binnen het Masterplan, de nog geplande onderwijsvoorzieningen in Leidsche Rijn halen hun dekking uit het referentiekader Leidsche Rijn. In 2008 heeft de gemeenteraad besloten de actualisatie van het referentiekader aan de vakafdelingen zelf over te laten, waarbij de financiële verantwoording jaarlijks integraal via de sector financiën zal verlopen.

Kortom: de voortgangsrapportage Masterplan Onderwijs geeft jaarlijks een totaaloverzicht van de stand van zaken van het hele Masterplan bestaande uit: het Voortgezet Onderwijs, Primair- en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs en de onderwijsvoorzieningen in Leidsche Rijn.

In deel 4 worden de risico's die spelen bij de uitvoering van de verschillende masterplannen. De risico's die specifiek zijn voor een masterplan staan in dat betreffende deel opgenomen.

De financiële gegevens van de masterplannen zijn bijgevoegd in de (gedeeltelijk geheime) bijlagen.

De gecombineerde voortgangsrapportage wordt besproken in de stuurgroep met betrokken schoolbesturen op 14 september 2010. Daarna zal de rapportage in oktober voor besluitvorming aan het college van B&W worden aangeboden.

November 2010 zal de voortgangsrapportage ter bespreking geagendeerd worden voor de commissie Mens en Samenleving en tot slot ter vaststelling aan de Raad gestuurd worden (december 2010).

September 2010

Deel 1

Achtste Voortgangsrapportage

Masterplan Voortgezet Onderwijs

Inhoudsopgave

		Bladzijde
1.	Inleiding	5
2.	Relevante (beleids)ontwikkelingen	6
3.	Voortgang Masterplan VO in 2010	7
4	Bijgesteld Uitvoeringsprogramma Masterplan VO 2010 en Financiële dekking	9
6.	De risico's in beeld	12

1 Inleiding

Voor u ligt de **achtste voortgangsrapportage** voor het Masterplan Voortgezet Onderwijs. Met deze jaarlijkse Voortgangsrapportage wordt verantwoording afgelegd aan de gemeenteraad over de voortgang van de uitvoering van het plan.

Het afgelopen jaar hebben wij hard gewerkt aan het opstarten en uitvoeren van de projecten die voortkomen uit de aanbevelingen voor huisvesting van de VMBO Task Force uit 2009. Het aanvalsplan VMBO Task Force is er op gericht het VMBO in Utrecht zowel inhoudelijk als op het gebied van huisvesting te verbeteren.

Naast de uitvoering van huisvestingsopgave voor de VMBO Task Force zijn er ook mijlpalen bereikt: waar onder de oplevering en ingebruikname van UniC. De feestelijke opening zal naar verwachting in november 2010 plaatsvinden.

In deze rapportage is de voortgang per project opgenomen en zijn de financiële gevolgen verwerkt in het programma (bijlage B).

We zien dat voor de uitvoering van dit geactualiseerde Masterplan nog enkele jaren nodig zijn en in ieder geval tot 2012. Tot zolang zal ook het convenant en de daarin gemaakte afspraken doorlopen.

De voortgangsrapportage is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2: Relevante (beleids)ontwikkelingen

Hoofdstuk 3: Voortgang van het Masterplan 2010

Hoofdstuk 4: Bijgesteld Uitvoeringsprogramma Masterplan VO 2010

Hoofdstuk 5: Financiële dekking Masterplan 2010

Hoofdstuk 6: Specifieke risico's

2 Relevante (beleids)ontwikkelingen

Het Masterplan Voortgezet Onderwijs is opgenomen in de Utrechtse Onderwijs Agenda onder het thema Utrecht Onderwijsstad. De Utrechtse ambities vragen een aantrekkelijk en gedifferentieerd onderwijsaanbod dat passend is op de vraag. In het kader van het Masterplan komen zowel de fysieke infrastructuur als planning van onderwijsvoorzieningen in de stad aan de orde. Zo hebben wij met schoolbesturen Voortgezet Onderwijs afspraken gemaakt over de profilering van scholen en de maximale omvang van schoolgebouwen.

VMBO Task Force

Om het VMBO in Utrecht te behouden heeft de raad in november 2009 het 'aanvalsplan Utrechts VMBO' vastgesteld. Het aanvalsplan werkt langs drie lijnen aan zowel inhoudelijke verbeteringen als verbetering van de huisvesting. Gezamenlijk moeten deze maatregelen ervoor zorgen dat het VMBO in de stad Utrecht weer aantrekkelijk wordt voor de Utrechtse leerlingen. In deze rapportage belichten we voortgang van de huisvestingsopgave. (Over de andere onderdelen van het VMBO wordt in het kader van de Utrechtse Onderwijsagenda aan de raad gerapporteerd.)

Huisvestingsconsequenties

Met het vaststellen van het aanvalsplan is besloten:

- in Leidsche Rijn een VMBOschool minder te bouwen en een deel van de hiervoor beschikbare middelen te besteden aan de renovatie van het gebouw aan de Vader Rijndreef
- twee VMBO's te fuseren en hiervoor het gebouw aan de Vader Rijndreef grondig te renoveren
- het geplande gebouw aan de IBB laan te bestemmen voor het Utrechts Stedelijk Gymnasium
- het gebouw aan de Homeruslaan te herbestemmen voor het onderwijs
- dat VMBOscholen een maximum van 600 leerlingen hebben

De fusie van de twee VMBO's is per augustus 2010 doorgevoerd. De nieuw ontstane school heeft de naam 'Trajectum College' gekregen. De voorbereidingen van de renovatie van het gebouw aan de Vader Rijndreef zijn in volle gang en wordt uitgevoerd in het schooljaar 2010/2011. Naast de school zal ook buitenschoolse opvang (BSO) en kinderdagverblijf (KDV) worden opgenomen in het gebouw. Tijdens de renovatie krijgen de bovenbouwleerlingen les aan de Europalaan en de onderbouwleerlingen aan de Van Lieflandlaan. Het USG kan door deze tijdelijke oplossing voor de leerlingen van het Trajectum College eerder in het nieuwe gebouw aan de IBB-laan. Het aangepaste gebouw moet oktober/november 2010 opgeleverd worden. Het schoolbestuur, NUOVO, is bouwheer van dit project.

De Homeruslaan komt eind december 2010 beschikbaar als de USG naar de nieuwbouw aan de IBB-laan verhuisd is. Het gebouw zal daarna worden ingezet voor de huisvesting van de Maliebaanschool (Lucasschool). Daarnaast zal KDV en BSO in het gebouw worden opgenomen. Het gebouw is een gemeentelijk monument en zal inpandig moeten worden gerenoveerd om het geschikt te maken voor basisonderwijs. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang. Gepland is dat het gebouw per januari 2011 al gedeeltelijk in gebruik wordt genomen voor (tijdelijke) huisvesting van enkele groepen van de Maliebaanschool en dat gelijktijdig de renovatie in het dan nog verder lege gebouw zal plaatsvinden. Totale afronding is vooralsnog gepland ultimo 2011.

Het vaststellen van een maximum van 600 leerlingen voor de VMBO scholen heeft consequenties voor het gebruik van ruimten in het gebouw van het Globe College en Via Nova College. Met de bestaande gebruikers in de MFA aan de Grebbergenlaan zijn hierover nieuwe afspraken gemaakt. Met het Via Nova College zullen wij deze nog maken. Welke (ruimtelijke en financiële) consequenties volgen uit de invoering van het maximum aantal leerlingen, wordt in 2011 in beeld gebracht.

Leerlingprognoses

Schoolbesturen en gemeente overleggen momenteel over verbetering van de toepassing van het instrumentarium en de methodiek van de leerlingprognoses op regionale schaal in het Voortgezet Onderwijs. Naar verwachting moet dat in het voorjaar van 2011 leiden tot conclusies of dit mogelijk en zinvol is.

3 Voortgang Masterplan 2010

Tussen de zomer van 2009 en 2010 hebben we hard gewerkt aan de uitvoering van de huisvestingsopgave uit de Taskforce VMBO en dat ligt goed op schema. Besluitvorming over de nieuwbouw van het Gerrit Rietveldcollege laat op zich wachten en is in het najaar van 2010 aan de orde. Gelukkig valt ook voor deze zomer de oplevering en ingebruikname van het nieuwe UniC te vieren.

Voortgang projecten in 2009.

Christelijk Gymnasium

Het Christelijk Gymnasium gaat zich concentreren op de Koningsbergerweg 2. Daarmee komt de Diaconessenstraat inclusief de bijbehorende gymzaal vrij. Het gebouw is 100% eigendom van het schoolbestuur; de gemeente heeft hier geen economisch claimrecht. Met het betreffende schoolbestuur is wel afgesproken dat de gymzaal beschikbaar blijft voor de gemeente om knelpunten in gymnastiekvoorzieningen elders in de stad op te kunnen vangen.

Wijk 4: Noordoost Gerrit Rietveld College

Voor het Gerrit Rietveld College, Winklerlaan 373, heeft het college van B en W de intentie uitgesproken om een gebiedsontwikkeling aan de Winklerlaan (nieuwbouw voor de school met woningen) mogelijk te maken. Maart 2009 besloot het college van B en W de realisatie van het nieuwe Gerrit Rietveld College, Europees en openbaar aan te besteden. De intentie is dat het schoolgebouw door Mitros afgenomen gaat worden. Op 23 september stemde de gemeenteraad in met de intentieovereenkomst en het stedenbouwkundig programma van eisen Gerrit Rietveld College. Hiermee is de weg vrijgemaakt voor nieuwbouw van het Gerrit Rietveld College (Willibrord Stichting), in combinatie met een gebiedsontwikkeling van circa 80 woningen en 1.200m² bvo maatschappelijk/commerciële voorzieningen. Momenteel loopt de voorbereiding voor de aanbesteding en de samenwerkingsovereenkomst.

Wijk 7: Zuid De Passie

De Passie kan uitgroeien tot maximaal 1050 leerlingen en heeft dan recht op uitbreiding, mits die groei ook daadwerkelijk plaatsvindt. Er zijn vooralsnog geen signalen dat dit staat te gebeuren en het is daarom nu als PM-post verwerkt.

Wijk 5: Oost Stedelijk Gymnasium

De uitbreidingsplannen voor het Stedelijk Gymnasium, Homeruslaan 40, zijn van de baan. De uitkomsten van de Taskforce VMBO leiden voor deze school tot de beslissing tot ingebruikname van het schoolgebouw aan de IBB-laan 7. Het gebouw is naar verwachting november 2010 gereed en eind 2010 ingericht voor zijn toekomstige nieuwe gebruikers: het Stedelijk Gymnasium (in plaats van het

	voormalige Centraal College). Ter overbrugging van de benodigde tijd tot de oplevering van het nieuwe gebouw is tevens gezocht naar tijdelijke huisvesting aangezien de school te veel leerlingen in het huidige gebouw moet opvangen. De bouwkundige oplevering van de IBB-laan wordt rond november 2010 verwacht. Het Stedelijk Gymnasium wil na de kerstvakantie op zijn nieuwe locatie starten.
Wijk2: Noordwest UniC	Half juli 2010 is de nieuwbouw gereed voor UniC aan de Van Bijnkershoeklaan 2 in Transwijk. UniC is een openbare school voor eigenzinnig HAVO/VWO. De school is in 2004-2005 gestart met 77 leerlingen en heeft nu 480 leerlingen, verspreid over twee tijdelijke locaties in Oog in Al. UniC is het nieuwe schooljaar 2010-2011 in de nieuwbouw gestart. De tijdelijke huisvesting op de Franz Schubertlaan is na de laatste schooldag in juli 2010 vervallen.
Wijk 5: Oost De Kranenburg- school	Deze school voor praktijkonderwijs heeft een groot ruimteknort en krijgt vervangende nieuwbouw. Het programma van eisen is gemaakt. De afsluiting van de definitiefase volgt na de zomer van 2010. Daarna zullen ook de geraamde stichtingskosten bekend worden. Het schoolbestuur PCOU is bouwheer. Een aandachtspunt is het bouwen binnen het bestemmingsplan en beschikbare financiële middelen. De tijdelijke huisvesting van het Kranenburg-college wordt gecombineerd met de huisvesting van het VMBO-noord die ook in het Van Lieflandcollege komt.
Wijk 3: Overvecht VMBO Utrecht Noord = Trajectum College	Eén van de acties uit het 'Aanvalsplan Utrechts VMBO' van juni 2009 om het dalende aantal leerlingen in het VMBO in Utrecht tegen te gaan, was de fusie van het Centraal College en het Vader Rijncollege tot Trajectum College. De huisvesting voor dit nieuwe college is op de huidige locatie van het Vader Rijncollege. Om straks aan 600 leerlingen goede en doelmatige huisvesting te bieden, zal grootschalig verbouwd worden. Aan de nieuwbouw worden ook een restaurant, kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang toegevoegd. Dit biedt leerlingen de mogelijkheid het geleerde in praktijk te brengen. In de plannen wordt ook het gebied rond de school meegenomen om de school zo goed mogelijk in te passen in de omgeving. Het bouwproject loopt op schema, de partijen zijn nu bezig met het maken van de aanbestedingsstukken. Deze zijn nog voor de zomer van 2010 afgerond. Als alles volgens planning verloopt zal de aannemer eind september 2010 beginnen met de verbouw; de oplevering staat gepland voor zomer 2011. Tot aan de oplevering van de nieuwbouw is het Trajectum College gehuisvest op twee locaties. De hoogste klassen zitten in een gebouw aan de Europalaan en de laagste klassen in een gebouw aan de Van Lieflandlaan.

Tijdelijke huisvesting en programmaontwikkeling:

In het Masterplan hebben we naast reserveringen voor concrete schoolprojecten ook reserveringen opgenomen voor tijdelijke huisvesting en programmaontwikkeling. Bij de programmakosten is rekening gehouden met de uitgaven voor de onderhoudscans en met de kosten voor personeel om de uitvoering van de grote projecten te trekken.

4 Bijgesteld Uitvoeringsprogramma en financiële dekking

Op basis van de informatie uit het vorige hoofdstuk zijn de financiële gegevens van alle projecten verwerkt in het overzicht "Programma Masterplan VO" (bijlage B). Het financieel beeld is op enkele punten bijgesteld t.o.v. de zevende voortgangsrapportage.

Wijzigingen in projectbudgetten zijn:

- Vervallen van de bouw van de 2^e fase voor Unic (-/- 1,5 mln). Op dit moment is er geen aanleiding om Unic uit te breiden.
 - Toevoeging van de bouw van een gymzaal voor Unic (+ 0,9 mln). Omdat de sportzaal van Nieuw Welgelegen vol zit is er een tekort aan gymnastiekruimte.
 - Ophoging budget aanpassing Ina Boudier Bakkerlaan voor het Stedelijk Gymnasium (+ 0,5 mln). Het budget dat geraamd is ten tijde van de VMBO Taskforce blijkt te krap te zijn.
 - Verlaging uitgaven Nieuw Welgelegen (-/- 0,4 mln). Er was een jaar langer geïndexeerd dan noodzakelijk.
 - Aanpassing budget Gerrit Rietveld aan budgetten uit de bestuurlijk behandelde notities. Dit betekent hogere uitgaven van 1 mln, en een lagere specifieke dekking van 0,6 mln, hetgeen onder meer het gevolg is van de bijgestelde grondexploitatie. Bij de besluitvorming over de bijstelling van de grondexploitatie is besloten dat 1,3 mln extra ten laste van het Masterplan zou komen. 1,1 mln hiervan kon opgelost worden uit het voordelige saldo op het Masterplan. De overige 2 ton wordt in deze voortgangsrapportage ook opgelost.
- De opgenomen uitgaven voor Gerrit Rietveld zijn inclusief de bijdragen van Willibrord en Mitros.

Projecten in het Masterplan die nog niet gestart zijn (nog niet gegund) worden geïndexeerd met een bouwindex van 2% naar prijspeil 2011. De hoogte van het percentage is een inschatting, in afwachting van bekendmaking van de VNG index. Dit is van toepassing voor de Kranenburgschool en het Gerrit Rietveld College

Overige wijzigingen:

Van de uitgaven raming voor tijdelijke huisvesting is 0,4 mln doorgeschoven van 2010 naar 2011, bestemd voor projecten uit de Taskforce VMBO.

De dekking vanuit de Taskforce VMBO is uitgesplitst naar de bron van herkomst. Deels komt de dekking uit de frictiereserve LR, deels uit het kapitaallastenbudget van het referentiekader LR, deels uit projectbudgetten welke al eerder in het Masterplan waren opgenomen.

Binnenmilieu

In de vorige voortgangsrapportage waren alleen budgetten voor binnenklimaat opgenomen in het Masterplan primair onderwijs. Naast de middelen die het college bij de begrotingsbehandeling 2009 beschikbaar heeft gesteld is in het collegeprogramma 2010 opnieuw budget beschikbaar gekomen. In het Masterplan worden alleen de uitgaven opgenomen die gekoppeld zijn aan projecten die reeds in het Masterplan staan. Eventuele uitgaven aan bestaande gebouwen, of adviezen e.d. zijn hier dus niet opgenomen. De toevoeging voor binnenklimaat aan het Masterplan voortgezet onderwijs bedraagt 2,6 mln. Hiermee kunnen nu alle scholen worden voorzien van een goed binnenklimaat.

BSO / kinderdagverblijven

Bij veel scholen realiseert de gemeente ruimtes voor BSO of kinderdagverblijven. Uitgaven hiervoor zijn toegevoegd aan het Masterplan. Uitgangspunt is dat de huuropbrengsten kostendekkend zijn voor de opgenomen uitgaven. Uitgaven staan niet opgenomen bij het projectbudget maar zijn getotaliseerd weergegeven. Voor een volledig overzicht verwijzen wij u naar bijlage F. De toevoeging bedraagt 1,0 mln.

De totale uitgaven stijgen van EUR 91,1 miljoen in de zevende voortgangsrapportage naar EUR 95,1 miljoen in de achtste voortgangsrapportage

De totale dekking stijgt van EUR 92,2 miljoen in de zevende voortgangsrapportage naar EUR 95,2 miljoen in de achtste voortgangsrapportage. De financiële dekking wordt toegelicht in Bijlage C.

Met het nieuwe uitvoeringsprogramma van EUR 95,1 miljoen is er voor dit moment een positief saldo op het Masterplan van EUR 0,1 mln.

Hiermee is de dekking van het Masterplan VO op orde, met inachtneming van het gestelde in hoofdstuk 6: de risico's.

5 Risico's VO

Specifieke risico's bij de uitvoering van het Masterplan Voortgezet Onderwijs zijn:

Maximale schoolgrootte VMBO (600 leerlingen)

De consequentie hiervan is dat in bestaande schoolgebouwen minder ruimte zal worden gebruikt. Het is nu nog de vraag in hoeverre die ruimte kostendekkend kan worden verhuurd of anderszins kan worden benut. In de eerste helft van 2011 maken we de ruimtelijke en de financiële consequenties hiervan zichtbaar en bedenken praktische oplossingen/invullingen.

Herontwikkellocaties

Langzaamaan wordt duidelijk dat er een groot risico vastzit aan de ingecalculeerde opbrengsten uit herontwikkellocaties. Bij aanvang van het Masterplan is als insteek een maximale opbrengstpotentie gekozen. Aangenomen werd dat het herontwikkelen van de vrijvallende locaties een maximale opbrengst voor het Masterplan zou genereren. Echter nu blijkt dat hier een grote onzekerheid aan vastzit. Situaties waarbij de te maken kosten zelfs hoger zijn dan de te ontvangen verkoopopbrengst zijn niet ondenkbaar. Het bedrag dat voor het Masterplan beschikbaar komt is het resterende saldo na aftrek van alle te maken

kosten. Mede doordat herontwikkelen vaak een langdurig proces is, is de onzekerheid rond de te ontvangen bedragen groot. De bedragen zijn nodig voor de uitvoering van de Masterplan projecten. Er is 0,8 mln ingecalculeerd als nog te ontvangen uit gebiedsplan de Gagel, en 6,6 mln als nog te ontvangen uit overige locaties in de stad.

Voor mogelijk nieuwe situaties van vrijvallende onderwijslocaties zal meer de nadruk worden gelegd op het onderzoeken van de mogelijkheid van verkoop van panden en grond in plaats van herontwikkeling.

Naast de hoogte van het bedrag is ook het moment van ontvangst van het bedrag een aandachtspunt. De afgelopen jaren laten een trend zien waarbij de te ontvangen bedragen steeds verder naar achteren verschuiven. Dit heeft te maken met het uitgangspunt van dienst Stadsontwikkeling dat bedragen pas beschikbaar komen bij afsluiting van de grondexploitaties, terwijl DMO uitging van het moment van overdracht van grond. Dit alles gaat ertoe leiden dat opbrengsten pas ver na realisatie van het Masterplan beschikbaar zullen komen, hetgeen een (tijdelijk) dekkingsprobleem levert bij projecten (Gerrit Rietveld / Kranenburg). DMO en SO zullen oplossingen hiervoor nader onderzoeken, en zo mogelijk concern financiën betrekken bij een oplossing.

Onvoorziene uitgaven

Voor het Masterplan VO is geen budget voor onvoorziene uitgaven.

Deel 2

Vierde Voortgangsrapportage

Masterplan Primair- en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs

Inhoudsopgave

Bladzijde

1.	Inleiding	15
2.	Relevante (beleids)ontwikkelingen	17
3.	Voortgang Masterplan PO en (V)SO in 2010	20
4	Bijgesteld uitvoeringsprogramma Masterplan PO en (V)SO 2010	37
5.	Stand van zaken financiële dekking Masterplan PO en (V)SO 2010	39
6.	Specifieke risico's	41

1 Inleiding

Voor u ligt de vierde voortgangsrapportage voor het Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs. Intussen is het Masterplan ruim 3,5 jaar oud en is deze rapportage bedoeld om de vorderingen toe te lichten en vooruit te blikken op het komende jaar. Wat is er in het afgelopen jaar gebeurd? Liggen we op schema met de oorspronkelijke planning, programmering en ambities en hoe zijn de vooruitzichten?

Hoe staan we ervoor?

Vanaf begin 2010 is een verandering merkbaar; de versnellingsaanpak zorgt voor hogere dynamiek en voortgang en de nodige urgentie bij de betrokken partners.

De evaluatie Masterplan PO&(V)SO, die op verzoek van de raad in 2009 is uitgevoerd, heeft ondermeer opgeleverd dat de partners binnen het Masterplan hebben afgesproken de opgelopen vertraging binnen Masterplanprojecten in te lopen. De Versnellingsaanpak 2010–2011 is daarom in het leven geroepen. Parallel schakelen van procedures, gebruik maken van de gunstige aanbestedingsmarkt door snel aan te besteden, snelle opschaling en tijdelijk extra inzet van mensen bij gemeente en schoolbesturen, wordt ingezet om tempo te maken binnen de projecten en daarmee de achterstand binnen het Masterplan (voor een deel) weg te werken. Schoolbesturen en gemeente trekken hierin gezamenlijk op. Beide richten organisaties efficiënter in om de versnelling succesvol af te ronden eind 2011. De eerste helft van 2010 zijn de condities hier voor verbeterd, de tweede helft van 2010 zullen de concrete projectresultaten zichtbaar moeten worden.

We hopen dat de uitkomsten uit het rekenkameronderzoek dat op dit moment wordt afgerond, handvatten aanreiken voor verbeterpunten. De aanbevelingen zijn op dit moment nog niet bekend.

Tot slot zijn veranderende beleidsuitgangspunten of –afspraken vertaald en daar waar nodig de programmering en financiën aangepast.

In de hoofdstukken 2 en 3 worden bovenstaande ontwikkelingen en maatregelen verder toegelicht.

Begin 2010 is een nieuw publieksboekje gemaakt. Daarin is per wijk een overzicht gemaakt van alle masterplanprojecten zowel voor PO&(V)SO als het VO.

Elk jaar wordt het Masterplan geactualiseerd in een voortgangsrapportage die als volgt is opgebouwd:

Hoofdstuk 2: Relevante (beleids)ontwikkelingen

Hoofdstuk 3: Voortgang van het Masterplan PO en (V)SO

Hoofdstuk 4: Bijgesteld Uitvoeringsprogramma

Hoofdstuk 5: Financiële dekking

Hoofdstuk 6: De risico's in beeld

Bijlage A: Afwijkingen van het Masterplan, goedgekeurd in OOGO-huisvesting

Bijlage D: Bijgesteld Uitvoeringsprogramma medio 2010 – geheim

Bijlage E: Dekkingsoverzicht medio 2010 – geheim

2 Relevante (beleids)ontwikkelingen

Tijdens de looptijd van het Masterplan doen zich allerlei ontwikkelingen voor die van invloed kunnen zijn op de opgave en de ambities in het plan. In dit hoofdstuk komen de voor het Masterplan relevante ontwikkelingen aan bod.

Versnelling 2010-2011

Het Masterplan PO&(V)SO omvat een programma van 140 projecten met een omvang van € 190 miljoen en 176 schoolgebouwen. De praktijk blijkt weerbarstig: vertragingen en kostenverhoging belemmeren de voortgang van het Masterplan. Met de ingelaste Versnellingsaanpak 2010-2011 wordt de opgelopen vertraging, veroorzaakt door een strak financieel keurslijf en lange (plan)procedures en besluitvormingstrajecten, voor 41 projecten in de uitvoering van het Masterplan zo veel mogelijk ingelopen. Eind 2011 moeten, voor een geslaagde aanpak, in elk geval 20 projecten in de aanbestedingsfase zitten.

De 41 projecten uit het Masterplan die tot eind 2011 geprogrammeerd staan, zijn in drie categorieën ingedeeld:

- projecten die volgens planning verlopen;
- projecten die kansrijk zijn om te versnellen;
- projecten die nu geen kans hebben op versnelling.

Van de 41 projecten zal ongeveer een kwart van de projecten naar de huidige verwachting het doel, aanbesteding voor eind 2011, ruimschoots halen. Voor de helft van de projecten is extra inzet nodig. Gemeente en schoolbesturen spannen zich daarvoor maximaal in. Vooral voor de schoolbesturen is een hoofdrol weggelegd binnen de versnelling. Zij zijn in 80% van de gevallen bouwheer en voeren de regie over het project.

Een kwart van de projecten heeft, zoals het er nu naar uit ziet, geen reële mogelijkheid tot versnelling. Dat komt door de koppeling met andere ontwikkelingen, die het onmogelijk maken nu te versnellen. Deze categorie projecten ontwikkelen we in het eigen tempo verder.

Voor maximale sturing en snelheid hebben we de organisatie en werkwijze binnen de versnelling aangepast. Zo is er een versnellingsteam ingericht bij DMO en SO en de mogelijkheid om via een escalatiemodel snel op te schalen. Daartoe hebben we een efficiëntieslag in de eigen organisatie gemaakt en hebben we de werving van extra capaciteit opgestart. Ook bij schoolbesturen is duidelijk verandering merkbaar in werkwijze en is men serieus gericht op de versnelling van het werk.

Om de risico's zoveel mogelijk te beheersen worden de nodige maatregelen getroffen: verbeteringen en standaardisatie van producten, het nauwlettend volgen van de aanbestedingsmarkt, goede mensen aannemen en ervoor vrijmaken en het in beeld brengen van het vraagstuk tijdelijke huisvesting.

De eerste fase van de versnelling zit erop en de commissie heeft in de zomer van 2010 een brief ontvangen met daarin de voortgang. Eind van dit jaar maken gemeente en schoolbesturen een tussenbalans op om te beoordelen of versnelling het gewenste resultaat oplevert, afgezet tegen het doel en de middelen. Begin 2011 zullen wij u hierover verder informeren.

Nieuw Collegeprogramma

Het college geeft in haar nieuwe programma aan dat onderwijs de basis vormt voor alle bewoners van de stad om zich te ontwikkelen, te emanciperen en naar vermogen deel te nemen aan de samenleving. De school speelt een belangrijke rol in het verbeteren van de kansen door iedereen.

Voor huisvesting betekent dit dat de basisschool in z'n algemeenheid ook een plaats biedt aan kinderopvang en buitenschoolse opvang. De voorzieningen voor kinderen moeten –als het even kan– bij elkaar zijn en op elkaar afgestemd in de eigen buurt beschikbaar. Verdere ontwikkeling van brede scholen wordt gestimuleerd en efficiënt meervoudig gebruik van gebouwen en lokalen wordt gefaciliteerd. Het college vult het tekort op het Masterplan Primair Onderwijs aan. Ook klimaatneutraal en duurzaam bouwen is een belangrijk aandachtspunt in het nieuwe collegeprogramma.

Uitbreiding Speciaal Onderwijs

In het Masterplan onderwijs PO (V)SO is besloten dat kinderen uit Utrecht met een indicatie voor het speciaal onderwijs tijdig en zoveel mogelijk in de stad op een school voor speciaal onderwijs terecht kunnen. De komst van de Fritz Redschool (cluster 4, langdurig zieke kinderen) vergroot het aanbod van het speciaal onderwijs en strookt met deze ambitie.

-Fritz Redschool

De Fritz Redschool in Soest is een cluster 4 school voor langdurig zieke kinderen (LZK) en maakt deel uit van het regionale expertisecentrum (REC) regio Gooi, Utrecht. Het bestuur van de Fritz Redschool heeft de Minister van Onderwijs verzocht toestemming te verlenen voor het verplaatsen van de hoofdvestiging van de Fritz Redschool uit Soest naar de bilocatie van de Fritz Redschool op de Uithof in Utrecht. Het Ministerie is op 29 juli 2008 akkoord gegaan met de verplaatsing van de school en heeft er kennis van genomen dat de hoofdvestiging van de school zal worden gevestigd op het terrein van het Universitair Medisch Centrum. Vermoedelijke ingangsdatum van de ingebruikneming van de nieuwe huisvesting is in 2011. Het UMC bouwt op dit moment voor de Fritz Redschool aan de Uithof een nieuwbouw school. Het UMC is tevens eigenaar van de grond.

Voor het Masterplan heeft de verplaatsing geen financiële consequenties. Via het Huisvestingsprogramma zal een structurele huurvergoeding worden verstrekt.

Veemarktterrein

De kaders van de herontwikkeling van het Veemarktterrein komen voort uit diverse besluiten van de gemeenteraad. Het programma bestaat uit ca. 500 woningen waarvan 20% sociale huur en 20% sociale koop. Niet alleen woningen zullen hier gerealiseerd worden. Het voorzieningenprogramma bestaat uit een 12 klassige basisschool met gymzaal, een BSO en een extra sportveld t.b.v. de beide sportverenigingen Hercules en Sporting'70. Het stedenbouwkundig programma van eisen (SPVE) zal in mei 2011 aan de raad ter vaststelling zal worden voorgelegd.

De gereserveerde capaciteit op het Veemarktterrein kan op verschillende manieren worden ingevuld. Een bestaande school in Noordoost, met een meer stedelijke functie (De Wissel, Oortlaan 1), daar te huisvesten waardoor op een andere plek in de wijk ruimte en dus ook op de lange termijn flexibiliteit wordt ingebouwd om een mogelijke groei van leerlingen ook in de toekomst te kunnen huisvesten. De gereserveerde capaciteit kan ook worden ingevuld door een van de zittende "wijk"scholen uit Noordoost.

Op basis van het leerlingenaantal dat voortkomt uit de woningbouw op het Veemarktterrein kan geen nieuwe school gesticht worden. Het zal dus altijd gaan om een dislocatie van een bestaande school of om verplaatsing van een bestaande school.

Utrechts Model MFA's en de projectovereenkomst

Sinds medio 2008 werken DMO en schoolbesturen aan een verbetering van werkwijzen, dit naar aanleiding van ervaringen enkele gerealiseerde MFA's. Voorbeelden van de nieuwe werkwijze zijn: duidelijke condities geformuleerd voor overdracht van bouwheerschap door schoolbesturen aan DMO dan wel aan derden zoals corporaties; meer transparant maken en vastleggen van de stappen in het ontwikkeling- en realisatieproces van de MFA's, de rollen en verantwoordelijkheden van diverse partijen, met name op het gebied van exploitatie- en beheerafspraken.

Deze nieuwe werkwijze heeft beslag gekregen, als uitwerking van de verordening, in de zogenaamde projectovereenkomst, een document dat als uitgangspunt wordt gehanteerd bij elk project en op maat kan worden toegesneden. In deze overeenkomst wordt ondermeer vastgelegd dat kosten uit onvoorziene en onvermijdbare risico's die ondanks goed bouwheerschap niet kunnen worden voorkomen, niet door het schoolbestuur als bouwheer gedragen kunnen worden. De gemeente wordt in dergelijke situaties in de gelegenheid gesteld zich vooraf hierover te kunnen uitspreken. Voor de risicovolle complexe bouwprojecten waar schoolbesturen bouwheer van zijn wordt als nieuwe werkwijze geïntroduceerd dat de gemeente deelneemt in de stuurgroep.

Krachtwijken Utrecht en Ontwikkelingen Maatschappelijk Vastgoed

In 2009 heeft de gemeente samen met de betrokken schoolbesturen en de corporaties Mitros en Portaal een business case gestart voor een vijftal kinderclusters in de wijk Overvecht.

Met de corporaties zijn afspraken gemaakt over het ontwikkelen van multifunctionele accommodaties (MFA) in Overvecht. Afgesproken is dat:

- - Mitros is trekker voor de MFA Camera Obscura/ Teun de Jager in de Spoorzone
- - Portaal is trekker voor de MFA Ibisdreef in de Gagel
- - de gemeente is trekker voor de MFA Gagel Noord (Rosendaal) en de Neckardreef

Medio april 2010 heeft de gemeente een voorstel ontvangen van de corporaties wat nu onderwerp van gesprek is.

In de tweede helft van 2010 zal het resultaat worden voorgelegd aan college en de raad. Dan zal beoordeeld moeten worden of, en zo ja, hoe de pilots met de corporaties kunnen worden voortgezet.

Tijdelijke huisvesting en flexibiliteit in het Masterplan

Voor de (ver-)bouwopgaven binnen het Masterplan zijn ook voorzieningen voor tijdelijke huisvesting noodzakelijk. Scholen moeten tijdens de (ver)bouw blijven functioneren en dat betekent dat vaak elders een onderkomen moet worden geboden. Bij de besluitvorming van het Masterplan was nog niet duidelijk om welke locaties en welke scholen dit daadwerkelijk nodig zou zijn. Aangenomen werd dat met een budget van EUR 8 miljoen voldoende mogelijkheden bood. Dit blijkt onvoldoende te zijn.

Sinds begin 2007 is enige ervaring met voorzieningen voor tijdelijke huisvesting opgebouwd en de moeilijkheden die we ondervinden om op diverse locaties tijdelijke lokalen te realiseren. Gebruik maken van bestaande schoolgebouwen blijkt verreweg het meest kostenefficiënt, maar lang niet altijd mogelijk.

Het plaatsen van tijdelijke lokalen blijkt vanuit het oogpunt van kosten en risicobeheersing het minst gunstige alternatief. Wanneer tijdelijke lokalen meermalen en langdurig gebruikt kunnen worden (zonder ze te verplaatsen) wordt dit vanuit kostenoverweging wel weer interessant. De planologische procedures die nodig zijn voor het verkrijgen van de tijdelijke ontheffing van het bestemmingsplan voor het mogen plaatsen van tijdelijke lokalen zijn met de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening risicovol geworden. Met name als het gaat om tijdelijke huisvesting die meermalen en langdurig gebruikt wordt.

Het pand van de Lukasschool aan de Maliebaan is nodig voor het kunnen oplossen van (tijdelijke) huisvestingsknelpunten. Daarom zal deze locatie niet afgestoten worden (in tegenstelling tot besluit VMBO Taskforce).

Binnen de Masterplanopgave zorgt de gemeente voor tijdelijke huisvesting. Hierdoor kan ze combinaties maken en hoeft niet elk schoolbestuur afzonderlijk een eigen voorziening te treffen.

Om voor de resterende periode van het Masterplan zo (kosten)efficiënt mogelijk in tijdelijke huisvesting te voorzien is een strakker beleid hierop nodig. Daarom is het van belang dat volgende prioriteiten (nog eens) met alle betrokken partners worden vastgesteld:

- Schoolbesturen geven voor 1 november aan, of de lopende beschikking al tot uitvoering komt en voor welke periode zij behoefte hebben aan een voorziening voor tijdelijke huisvesting;
- Hierop zorgt de gemeente dat per 1 februari daaropvolgend wordt aangegeven op welk tijdstip daarin wordt voorzien;
- Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande (school)gebouwen; zodat kosten zoveel mogelijk beperkt blijven tot inrichtingskosten;
- Tijdelijke lokalen zijn pas een laatste alternatief als iets anders, tegen minder kosten, niet tijdig gerealiseerd kan worden;
- Voor de uitvoering van het Masterplan zal zo veel mogelijk flexibiliteit en ruimte worden gezocht door behoud van schoolgebouwen die kunnen voorzien in tijdelijke huisvesting of het oplossen van andere huisvestingsknelpunten in onderwijshuisvesting.

3 Voortgang Masterplan PO en (V)SO in 2010

Hieronder is een overzicht opgenomen met de actuele stand in de lopende werkzaamheden en de projecten van het programma en geven we een vooruitblik naar 2011.

Communicatie en nieuwsberichten

Op programmaniveau werken we met diverse instrumenten en producten:

- - nieuwsbrief (februari, juli, september, december)
- - publieksboekje (januari)
- - website met kaartapplicatie (juli)
- - participatiestandaard (april)
- - communicatietraining medewerkers (juni) en schoolbesturen (september)

De nieuwsbrief over de Masterplannen verschijnt in 2010 vier keer. De nieuwsbrief wordt breed verspreid onder de 'professioneel betrokkenen'. Dit zijn schoolbesturen, gemeentelijk bestuur, wijkbureau's en ambtenaren.

Nieuw is een plattegrond op de website waarop alle projecten in de Masterplannen, zowel VO als PO & (V)SO en Leidsche Rijn, vermeld worden (www.utrecht.nl/masterplanonderwijs, doorklikken naar

'plattegrond'). Bij aanklikken van een project verschijnt een pop-up waarin de details van het project genoemd worden. Voor 2011 staat verdere verbetering en uitbreiding van de website op het programma. In januari 2010 verscheen het 'publieksboekje 2010'; de opvolger van het publieksboekje dat bij aanvang van het Masterplan PO en (V)SO verschenen is. In deze nieuwe publicatie, gebaseerd op de voortgangsrapportage over 2009, zijn ook de ontwikkelingen in het VO en Leidsche Rijn opgenomen. Het is de bedoeling het publieksboekje tweejaarlijks te actualiseren en opnieuw uit te brengen.

Vanaf april 2010 werkt de gemeente met de participatiestandaard. Voor de Masterplanprojecten betekent dit dat bij alle projecten vastgesteld wordt op welk niveau de participatie plaats kan/zal vinden. Naast eigen medewerkers zullen ook schoolbesturen getraind worden voor het werken volgens deze standaard.

Het project 'Duurstedelaan' geldt als pilot voor het werken met de participatiestandaard. Na enige koudwatervrees zijn de deelnemers aan het project nu zeer positief. Het extra werk in de beginfase blijkt zich later dubbel en dwars terug te betalen.

Voortgangsbijeenkomst: aansluiten bij de laatste ontwikkelingen in de wijk

In sommige wijken zijn er tijdens de Masterplanperiode nieuwe ontwikkelingen gaande. Daarmee wordt rekening gehouden bij de nieuwbouwprojecten vanuit het Masterplan.

Voor de wijk Zuidwest heeft begin 2010 een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij gemeente en schoolbesturen de nieuwe ontwikkelingen in de wijk (o.a. woningbouw) bekeken en hebben getoetst of de geplande omvang van de onderwijsvoorzieningen voldoende is. Voor iedere school is bekeken of de capaciteit van het gebouw voor de korte, middellange en lange termijn toereikend genoeg is om het groeiend aantal leerlingen in de wijk te huisvesten. De scenario's zijn gezamenlijk vastgesteld en worden in 2010 verder uitgewerkt.

Eind 2010 zal voor deze wijk wederom een voortgangsbijeenkomst georganiseerd worden. Gemeente en schoolbesturen zullen de ontwikkelingen in de wijk gezamenlijk monitoren en of de ingezette koers de juiste is.

Organisatie en samenwerking gemeente en schoolbesturen in werkgroepen

De Masterplannen maken deel uit van de Utrechtse Onderwijsagenda. Besluitvorming en overleg tussen gemeente en schoolbesturen over het Masterplan vindt plaats in de stuurgroep Masterplannen Onderwijs. De stuurgroep komt, nu onder leiding van het hoofd afdeling Ontwikkeling DMO, vijf keer per jaar bijeen. De stuurgroep stuurt op voortgang uitvoering en/of wijziging van de Masterplannen. Ze stelt werkgroepen in voor onderzoek en advies; treedt op als het Op Overeenstemming Gericht Overleg en adviseert het college bij het vaststellen van voortgangsrapportages, huisvestingsprogramma's en evaluatie van convenanten.

Onder de stuurgroep hangen vier werkgroepen met verschillende inhoudelijke onderwerpen. Zowel gemeente als schoolbesturen vervullen het voorzitterschap van de verschillende werkgroepen, een mooi bondgenootschap tussen partners binnen het Masterplan. Iedere werkgroep heeft door de stuurgroep geaccordeerde opdrachten en werkt onder leiding van een stuurgroeplid. Door middel van voortgangsrapportages leggen de projectleiders verantwoording af aan de leden van de stuurgroep.

De werkgroepen en thema's zijn op de volgende wijze ingedeeld:

1. Werkwijzen, vergunningen en procedures

- a. zwevende lokalen
- b. vereenvoudiging verordening
- c. leerlingenprognoses
- d. huisvestingsprogramma

- e. gymnastiekuren
- f. gebruikersvergunning
- g. BSO in schoolgebouwen
- h. architectenselecties

2. Leidsche Rijn

- a. Leidsche Rijn

3. Fysieke aanpak in en om scholen

- a. binnenmilieu
- b. schoolpleinen
- c. energie en duurzaam bouwen
- d. graffiti

4. Financieringssystematiek

- a. vereenvoudiging voorzieningenaanvraag onderhoud buitenkant
- b. financieringssystematiek

De stand van zaken per werkgroep wordt hieronder weergegeven, uitgesplitst per thema:

Werkgroep 1, Werkwijzen, vergunningen en procedures

Zwevende lokalen

- Noordoost

In de stuurgroep Masterplannen Onderwijs van 17 november 2009 kreeg de werkgroep Zwevende lokalen de opdracht te zoeken naar een gedragen oplossing van de zwevende lokalenproblematiek in Noordoost.

De schoolbesturen van SPOU, PCOU en KSU zijn in de Stuurgroep Masterplannen OHV van 16 februari 2010 met een alternatief voorstel gekomen voor het ruimtetekort bij de OBS Tuindorp en de Paulusschool. Zij stelden voor om in de plint van de woningbouw op het terrein van het Gerrit Rietveld College 850m² BVO te realiseren. De BSO en andere voorzieningen in OBS Tuindorp en Paulusschool kunnen dan op de huidige locaties gehandhaafd blijven. Gebleken is dat dit geen haalbaar scenario is. Vervolgens hebben de schoolbesturen in de stuurgroep Masterplannen van september 2010 hun voorkeur uitgesproken voor het verder onderzoeken van twee mogelijkheden:

- Cohenlaan 6
- Uitbreiding bij de De Regenboog, Wevelaan 2 (schoolbestuur PCOU)

Deze twee varianten worden verder op hun mogelijkheden bekeken (bestemmingsplan en ruimtelijke inpassing). Definitieve besluitvorming hierover zal in de stuurgroep Masterplannen van 23 november 2010 plaatsvinden. De schoolbesturen geven de voorkeur aan uitplaatsen van onderwijsgroepen.

Daarmee willen ze de BSO e.a. voorzieningen in hun gebouwen (Paulusschool en OBS Tuindorp) houden. In de haalbaarheidsonderzoeken wordt zowel naar het uitplaatsen van BSO e.a. als van onderwijsgroepen gekeken.

De stuurgroep van 16 februari 2010 heeft ingestemd met de verplaatsing van de BSO en de welzijnsvoorzieningen die in OBS De Koekoek zijn ondergebracht, naar het gebouw Maria van Reedestraat 4. Met deze verplaatsing is het ruimtetekort voor onderwijs van OBS De Koekoek opgelost. De uitvoering van deze oplossing zal plaatsvinden zodra de nieuwbouw voor De Fakkel en Dr. D. Boschschool op de Nolenslaan gereed is. Dan komt het gebouw Maria van Reedestraat 4 vrij.

Oost

Voor de zwevende lokalen van de wijk Oost, die hoofdzakelijk een ruimtetekort van de Maliebaanschool zijn, is op onverwachte wijze een oplossing gevonden. Een gevolg van de operatie Task Force VMBO is namelijk dat het gebouw van het Stedelijk Gymnasium op Homeruslaan 40 leegkomt. De Maliebaanschool zal zijn intrek nemen in dit gebouw. De planning is dat enkele groepen reeds in januari 2011 hun intrek kunnen nemen in dit gebouw. Na aanpassing van het gebouw voor het basisonderwijs zal de hele Maliebaanschool verhuisd zijn in januari 2012.

Zuidwest

Voor de wijk Zuidwest is een extra leerlingenprognose gemaakt die doorloopt tot en met 2030. Daarbij is o.a. aandacht geschonken aan de ontwikkeling van de nieuwe Islamitische school Al Hambra. Op 25 januari 2010 is de eerste bijeenkomst geweest met alle schoolbesturen over de zwevende lokalen Zuidwest. In deze bijeenkomst zijn de geprognosticeerde ruimtetekorten en de mogelijke oplossingen met de schoolbesturen besproken. Mede naar aanleiding van deze bijeenkomst wordt inmiddels een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid van een uitbreiding bij De Kleine Dichter. Ook hebben De Kleine Dichter en de Gertrudis samen met ingang van het schooljaar 2010/2011 het gebouw Waalstraat 251 in gebruik genomen als tijdelijke huisvesting, zodat hun verwachte groei daar opgevangen kan worden totdat er een permanente oplossing is gerealiseerd.

- Actualisatie verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

De stuurgroep heeft in juni 2009 geadviseerd de vereenvoudiging van de verordening zoals voorgesteld door de VNG 2008, niet over te nemen. De verordening moet echter wel geactualiseerd worden. De laatste wijziging dateert namelijk van 2007. Bij de actualisatie van de verordening zijn zal in elk geval aan de orde zijn:

1. Blijft Utrecht de Modelverordening van de VNG volgen (met enkele Utrechtse aanpassingen) of gaan we een eigen verordening maken en wat betekent dat voor de benodigde capaciteit?
2. Actualisatie van de inhoudelijke uitgangspunten en de vertaling daarvan naar uitgangspunten voor onderwijshuisvesting en verordening.
3. De rol van de gemeente in de sturing op huisvesting.
4. Actualisatie voor wat betreft nieuwe wet- en regelgeving (de zogenaamde technische wijzigingen).

De verordening huisvesting voorzieningen onderwijs gemeente Utrecht is van toepassing op zowel PO, (V)SO als VO. Na de zomervakantie van 2010 zal een plan van aanpak gereed zijn gericht op aanpassing van de verordening in 2011 en in werking in 2012.

- Leerlingenprognoses

Jaarlijks worden er in opdracht van de gemeente door het bureau Pronexus leerlingenprognoses opgesteld voor PO, (V)SO en VO. Naar aanleiding van het interne onderzoek naar bevolkingsprognoses, de woningbouwprogrammering en een procesbeschrijving van de leerlingenprognoses zijn er nu structurele contacten met de afdeling Bestuursinformatie die de jaarlijkse bevolkingsprognose maakt, en met het projectbureau Leidsche Rijn dat de woningbouwprogrammering aanlevert voor de bevolkingsprognose. Daarmee wordt eerder inzicht verkregen in wijzigingen in bijvoorbeeld: woningbouwprogrammering, verhoging vruchtbaarheid vrouwen, in buurt- en wijkindeling. Ook is bij de betrokken afdelingen het bewustzijn vergroot van de grote consequenties die deze wijzigingen kunnen hebben voor de leerlingenprognose en daarmee voor de onderwijshuisvesting. Het nieuwe rapport Leerlingenprognoses 2011-2025 is begin augustus 2010 opgeleverd.

- Huisvestingsprogramma

Besturen en gemeente hebben afgesproken dat zij jaarlijks (vooraf) bespreken/overleggen welke projecten binnen het Masterplan aanvragen voor het huisvestingsprogramma moeten worden ingediend. Verder zullen in 2010 de huisvestingsprogramma's 2008, 2009 en 2010 volledig (financieel) afgerond worden. Tevens zal de werkgroep zich in 2010 buigen over de vraag op welke wijze de aan te vragen voorzieningen in Leidsche Rijn bij het huisvestingsprogramma kunnen worden ondergebracht, hoe de beschikkingen aangepast moeten worden en er zullen duidelijke afspraken gemaakt moeten worden over de uitvoering van de beschikking.

- Gymnastiek

In 2010 is voor de gymnastiek een project gestart om de knelpunten rondom gymnastiekonderwijs en sport verder in beeld te brengen en passende oplossingen te formuleren. In 2011 worden hiervan de eerste resultaten verwacht.

- Gebruiksvergunningen

Alle schoolgebouwen in Utrecht zijn in 2010 voorzien van een gebruikersvergunning. Daarmee is de opdracht van deze werkgroep succesvol afgerond.

- BSO in schoolgebouwen

In de werkgroep BSO-onderwijs is hard gewerkt aan een uniforme richtlijn ten aanzien van het gebruik van onderwijsruimten voor BSO. De afgelopen periode is hierover regelmatig met elkaar gediscussieerd en zijn de diverse uitgangspunten en belangen uitgebreid aan bod geweest. De gemeente heeft tijdens het overleg in het voorjaar aangegeven met een notitie te komen op basis waarvan tot besluitvorming kan worden overgegaan. Deze notitie is kortgeleden in de werkgroep aan de orde gesteld. Overleg binnen deze werkgroep heeft ertoe geleid dat deze notitie in voor het grootste gedeelte akkoord is met op een aantal punten verzoeken tot aanpassing. De aangepaste notitie zal, na juridische toetsing en interne afstemming, november aan de Stuurgroep Masterplannen (en het Platform kinderopvang) worden voorgelegd. De nieuwe regeling zal met ingang van het komende schooljaar (2011/2012) ingaan met een overgangsperiode voor lopende huurcontracten.

In 2010 zijn scholen gestart met proeftuinen dubbelgebruik in klaslokalen. Het betreft de scholen; De Klimroos, Forum het Zand en de Dr Bosschool. Architecten hebben een interieur ontworpen dat snel van een zakelijk klaslokaal naar een warm huiskamergevoel kan worden omgeschakeld. De proef met dubbelgebruik is goed voor 120 kindplaatsen.

Verder gaan verschillende scholen nog dit jaar starten met de inzet van combinatiefuncties kinderopvang-onderwijsassistent. Onderwijs en kinderopvang nemen medewerkers gezamenlijk in dienst. Ook vond het Utrechts stadsdebat plaats tussen scholen, gemeente en kinderopvangaanbieders voor nieuwe schooltijden waarmee de bso efficiënter kan worden ingezet

Met het realiseren van extra BSO- lokalen bij onderwijsgebouwen wordt de capaciteit van de BSO verder uitgebreid. In 2010 is in 19 nieuw- en verbouwprojecten uit het Masterplan PO de BSO actief meegenomen. Goed voor circa 1200 kindplaatsen. Voor het realiseren van deze extra BSO-ruimte wordt een investering van de gemeente gevraagd. Deze investering wordt gedekt door een marktconforme kostendekkende verhuur aan kinderopvang ondernemers. De gemeente wil deze – niet heel gebruikelijke – rol op zich nemen om het aantal BSOpplaatsen zo snel mogelijk te vergroten.

Architectenselecties

Voor dit thema is in juli 2009 een plan van aanpak opgesteld en is het thema 'architectenselecties' en opgesplitst in twee sporen.

Spoor één behelst het uitwerken van een standaardselectieleidraad voor complexe projecten binnen het Masterplan PO&(V)SO. De opgedane ervaringen met de architectenselectie voor de renovatie van het Vader

Rijn College en voor de brede school aan de Duurstedelaan, zijn nu vastgelegd in een vorm van standaard draaiboek en leidraad.

Spoor twee onderzoekt de mogelijkheid om het selecteren van architecten voor projecten binnen het Masterplan PO&(V)SO, door bijvoorbeeld het inrichten van een ontwerppool, anders ingericht kan worden. De haalbaarheid hiervan wordt beperkt door de juridische regelgeving ten aanzien van aanbestedingsprocedures, de geringe houdbaarheid van een ontwerppool, de hoge kosten van selectie, inrichten en onderhoud van een ontwerppool en de specialistische kennis die voor de begeleiding hiervan nodig is. En daar waar schoolbesturen veelal zelf bouwheer zijn is het bovendien de vraag of zij gebruik kunnen of willen maken van een (formeel) door de gemeente in te stellen ontwerppool.

Werkgroep 2, Leidsche Rijn

- Leidsche Rijn

In deel 3 is een uitgebreide voortgangsrapportage over Leidsche Rijn opgenomen. Hierin wordt de voortgang beschreven en de relevante beleidsontwikkelingen belicht, en er wordt vooruitgekeken naar 2011.

Werkgroep 3, Fysieke aanpak in en om scholen

Binnenmilieu

- Gemeentelijk beleid Binnenmilieu

In het collegeprogramma is een bedrag vrijgemaakt voor de aanpak van het binnenmilieu in schoolgebouwen van € 2 miljoen structureel per jaar vanaf 2010. Met deze investering onder het motto "Aanvalsplan binnenmilieu Utrechtse schoolgebouwen " moet een maximaal effect bereikt worden in de aanpak van de binnenmilieuproblematiek in de Utrechtse schoolgebouwen.

In de vorige collegeperiode is al € 7.1 miljoen in het binnenmilieu geïnvesteerd. Dit bedrag is ingezet om ongeveer de helft van alle Masterplanprojecten Onderwijshuisvesting voor nieuwbouw, uitbreiding en renovatie van schoolgebouwen op niveau B (rapportcijfer 7)¹ te kunnen opleveren, voor het uitvoeren van maatregelen bij multifunctionele accommodaties (MFA's) in Leidsche Rijn en voor een voorlichtingscampagne van de GG&GD.

Maatregelen die worden genomen om scholen op niveau B op te kunnen leveren betreffen onder andere de meerkosten ten opzichte van de genormeerde bouwbudgetten voor ventilatiesystemen en inregelbare verwarmingsinstallaties.

Met het structurele budget van € 2 miljoen per jaar dat dit college ter beschikking stelt, kan nu ook de andere helft van alle Masterplanprojecten Onderwijshuisvesting voor nieuwbouw, uitbreiding en renovatie van scholen met een goed binnenmilieu worden opgeleverd. Bij uitbreiding van schoolgebouwen kan nu ook bestaande gebouwen een goed binnenmilieu krijgen.

Utrecht telt in totaal 176 schoolgebouwen. In het kader van de Masterplannen Onderwijshuisvesting worden in de periode tot en met 2014 95 schoolgebouwen aangepakt (nieuwbouw, uitbreiding en renovatie). Deze zullen dus vanaf de oplevering een goed binnenmilieu hebben (82 basisscholen, 10 scholen voor speciaal onderwijs en 3 scholen voor voortgezet onderwijs).

- Rijksregeling Binnenklimaat

¹ * Het binnenklimaat in schoolgebouwen wordt geclassificeerd op drie niveaus conform de door SenterNovem ontwikkelde kwaliteitscriteria A, B of C: A (zeer goed: 8,5), B (goed: 7), C (acceptabel: 5,5)

Vanuit het ministerie is in september 2009 een regeling aanpassing binnenklimaat primair onderwijs in bestaande schoolgebouwen uitgevaardigd. Voor de gemeente Utrecht is binnen de criteria die het ministerie stelt een bedrag van EUR 2.1 miljoen hiervoor beschikbaar. Dit bedrag is door het ministerie nog eens verhoogd met EUR 276.000,- omdat niet alle gemeenten in Nederland volledig gebruik hebben gemaakt van de regeling. De gemeente en de schoolbesturen trekken samen op om optimaal gebruik kunnen maken van de regeling ten behoeve van de verbetering van het binnenklimaat in bestaande schoolgebouwen. De uitvoering ligt in handen van de schoolbesturen en dient vóór 1-9-2011 te zijn afgerond.

Energiezuinig en duurzaam bouwen

In de stuurgroep van 1 juni 2010 is het "Plan van Aanpak Energiebesparing en duurzaam bouwen scholen" vastgesteld. Met dit plan van aanpak willen gemeente en schoolbesturen gezamenlijk uitdragen dat energiebesparing en duurzaamheid de komende jaren een belangrijk actiepoint wordt en blijft. Doelstelling is om op korte termijn circa 50 % CO₂ -reductie en start aanpak energiezuinigheid en duurzaamheid voor nieuwe en bestaande scholen te behalen.

In 2010/2011 zal een nulmeting naar het energieverbruik en de fysieke toestand van bestaande scholen worden uitgevoerd, het programma van wensen duurzaamheid en energiezuinigheid bij nieuwbouw en renovatie worden omgezet naar een programma van eisen en een energiebesparingscampagne in bestaande scholen worden uitgevoerd.

De Utrechtse schoolbesturen willen overgaan tot het inkopen van groene energie. Ook zijn pilots met groene daken en zonnepanelen op scholen gestart.

Bij nieuwbouw, renovatie en uitbreiding van schoolgebouwen (95 in de Masterplannen Onderwijshuisvesting) zal een betere energieprestatie behaald worden dan in het "oude" gebouw het geval was (betere installaties, isolatie). De huidige eisen aan nieuwbouw zijn hoger dan de eisen die in het verleden werden gesteld.

Bij bestaande schoolgebouwen richt het duurzaamheidsbeleid zich vooral op verlaging van het energieverbruik. Dat levert voor de school ook kostenverlaging op. Met de subsidie van de rijksregeling van OCW worden nu bij 54

schoolgebouwen tegelijk met binnenmilieumaatregelen ook maatregelen genomen om de schoolgebouwen energiezuiniger te maken. Met dit laatste is een bedrag van € 1.1 miljoen (inclusief co-financiering) gemoeid.

Openstelling schoolpleinen

De pilot om ervaring op te doen met sleutelbeheer en/of begeleid spelen op schoolpleinen is in 2009 niet gestart vanwege een groot verschil van inzicht tussen de gemeente en de schoolbesturen. Dit verschil spitste zich toe rond de aansprakelijkheidsvraag op de schoolpleinen en de verantwoordelijkheid voor en extra onderhoudskosten van de speeltoestellen. De schoolbesturen willen daarvan gevrijwaard worden. De gemeente kon en wilde daar niet in meegaan.

Het amendement biedt ruimte om breder te kijken dan alleen schoolpleinen. Aan de hand van de opgestelde kaders voor speelruimte in de wijken kunnen kansen om het aantal speelruimteplekken uit te breiden worden benut. De prioriteit zal echter bij schoolpleinen blijven liggen.

In 2009 is een aantal initiatieven aangemeld die aan de uitgangspunten voldeden. Omdat de plannen niet konden worden opgeleverd in 2009, is het budget van 2009 vervallen. Deze plannen zijn doorgeschoven naar 2010. Met het budget voor 2010 kunnen in de wijken Noordoost, Noordwest en Vleuten-De Meern ieder twee projecten en in Zuidwest één project gerealiseerd

worden. De schoolpleinen die een bijdrage krijgen zijn al open of zullen minimaal vijf jaar voor de buurt opengesteld worden.

Kunst

Een eerste totaal inventarisatie van kunstwerken op/bij scholen van de afdeling Culturele Zaken wordt door de schoolbesturen op juistheid en volledigheid gecontroleerd. Daarnaast is aan de orde de vraag of de bestaande regeling Kunstwerken waarbij 1,5 % van het bouwbudget wordt besteed aan Kunstwerken binnen of buiten de normkostenvergoeding, een goed vervolg kan krijgen.

Graffiti

De schoolbesturen hebben met een marktpartij een contract gesloten voor het verwijderen van graffiti. De gemeente heeft een faciliterende rol gehad bij de aanbesteding die een financieel voordeel van 50% opleverde.

Werkgroep 4, Financieringssystematiek

- vereenvoudiging voorzieningenaanvraag onderhoud buitenkant

Naar aanleiding van de in het Convenant gemaakte afspraken is een werkgroep ingesteld 'decentralisatie van het onderhoud'. Schoolbesturen en gemeente nemen ieder 50% van de kosten hiervan voor hun rekening. De werkgroep heeft als doel om de vereenvoudiging voor te bereiden van de jaarlijkse procedure voor de aanvragen op het gebied van onderhoud. Vanwege de complexiteit van de vraagstukken heeft de werkgroep nog geen resultaat kunnen laten zien. Dit onderwerp heeft een nauwe relatie met de vereenvoudiging/wijziging van de verordening.

Voortgang projecten 2010

In dit deel rapporteren we per project en per wijk de voortgang. De wijken van Utrecht zijn:

Wijk 1 West

Wijk 2 Noordwest

Wijk 3 Overvecht

Wijk 4 Noordoost

Wijk 5 Oost

Wijk 6 Binnenstad (geen projecten)

Wijk 7 Zuid

Wijk 8 Zuidwest

Wijk 9 Leidsche Rijn*

Wijk 10 Vleuten De Meern*

* NB Voor wijk 9 Leidsche Rijn is een aparte rapportage opgesteld: deel 3 van deze gebundelde Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting.

* NB Wijk 10 heeft zowel projecten in het Masterplan PO (V)SO als in het Referentiekader Leidsche Rijn. In beide delen wordt hierop gerapporteerd.

De maatregelen in het Masterplan PO en (V)SO zijn nieuwbouw, uitbreiding, renovatie en onderwijskundige vernieuwing. Bij de eerste drie maatregelen is ook onderwijskundige vernieuwing inbegrepen.

De projecten van de versnellingsaanpak worden aangeduid met de volgende categoriën:

1. projecten die volgens planning verlopen;
2. projecten die kansrijk zijn om te versnellen;
3. projecten die nu geen kans hebben op versnelling

Wijk 1 West

OBS Oog in Al, Beethovenlaan 2 (categorie 1)

Renovatie

Er zijn voor het nieuwe schooljaar 2010–2011 portocabins op het speelplein geplaatst om de school tijdens de renovatie en verbouw tijdelijk te huisvesten.

Er is tegelijk met de aanbesteding van de school een aanbesteding gestart voor de BSO.

De BSO krijgt een eigen ruimte op de zolderverdieping en gaat het speellokaal in de toekomst dubbel gebruiken met de school. Het bestuur SPOU is bouwheer. De aanbesteding heeft plaatsgevonden, maar het benodigde bedrag is hoger dan het projectbudget. Er wordt met het schoolbestuur overlegd wat de volgende stap is, gericht op een spoedig mogelijke start van de bouw.

Sint Dominicusschool, Händelstraat 51 (categorie 3)

Uitbreiding en gymzaal op huidige locatie is niet mogelijk. Project uitvoering is daardoor voorzien op: Cereol, Kanaalweg.

Samen met een private ontwikkelaar werkt de gemeente aan een financieel en ruimtelijk haalbaarheidsonderzoek voor een multifunctionele accommodatie op het Cereol complex in de wijk Oog en Al. Op dit moment (zomer 2010) kent de ontwikkeling een fors tekort dat partijen proberen terug te dringen door het aanvragen van subsidies, slim dubbelgebruik van ruimtes en het toevoegen van renderende functies zoals kinderopvang. Verwacht wordt dat in het najaar van 2010 via een bestuursadvies conclusies over de haalbaarheid kunnen worden getrokken. De volgende functies en organisaties komen in Cereol samen: vijf onderwijslokalen en een gymzaal, een creatieve organisatie met de naam het Wilde Westen, de bibliotheek, buitenschoolse opvang en kinderopvang, horeca en de stichting Open Oog en Al.

De keuze voor het onderbrengen van het bouwheerschap is afhankelijk van de uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek dat in het najaar moet worden afgerond. Als het project financieel haalbaar blijkt, zal de commerciële partij, als eigenaar van de locatie, als bouwheer de ontwikkeling voor haar rekening nemen.

Wijk 2 Noordwest

De Pels, Noordse Parklaan 2 +4 (VSO) (categorie 3)

Vervangende nieuwbouw school met gymzaal.

Het bestuur heeft de gemeente in tweede aanleg verzocht het bouwheerschap over te nemen. De gemeente heeft een projectleider aangesteld en voert een haalbaarheidsstudie uit om na te gaan of wensen van het schoolbestuur in vervangende nieuwbouw of renovatie mogelijk zijn. Er staan nu twee gebouwen op de Noordse Parklaan 2 +4 en die worden gesloopt zodra het pand van De Pels op de Kranenburgerweg klaar is.

De Piramide, Plesmanlaan 23 (categorie 1)

Vervangende nieuwbouw van een gymlokaal bij een basisschool.

Het schoolbestuur PCOU is bouwheer. De bouwvergunning is afgegeven, maar er zijn naar aanleiding daarvan bezwaren binnen gekomen, omdat het gymlokaal iets wordt opgeschoven. Hierdoor liep het project vertraging op. Half juni 2010 zijn de bezwaren ongegrond verklaard. In september 2010 wordt gestart met de aanbesteding en de uitvoering kan in november 2010 van start gaan. De oplevering is voorzien in april 2011.

Carrouelschool, Jan van Ransdorpstraat 32

Vervangende nieuwbouw.

Het schoolbestuur wil graag op de huidige locatie blijven zitten met naast de onderwijsfunctie ook een voorschool en ouderlokaal. In augustus 2010 wordt het haalbaarheidsonderzoek afgerond. Het haalbaarheidsonderzoek moet antwoord geven op de vragen: Welke functies zijn wenselijk binnen de Carrouelschool, en binnen de wijk, hoeveel m² bebouwing is nodig, is dit volgens het bestemmingsplan mogelijk en wat zijn de financiële consequenties daarvan?

De Cirkel en de Prinses Margrietschool, Prinses Margrietstraat 20 +124 (categorie 3)

Uitbreiding en vervanging.

Schoolbestuur SPOU is bouwheer en heeft verzocht om een wijziging van de beschikking. Het schoolbestuur wil een uitbreiding bij de Margrietschool in plaats van bij de Cirkel. Het streven is om 4 lokalen en bijruimtes in de zomer van 2011 gereed te hebben mits de plannen binnen het geldende bestemmingsplan gerealiseerd kunnen worden. Over de gevraagde wijziging wordt nog overleg gevoerd.

Wijk 3 Overvecht

In Overvecht wordt vanuit het Masterplan PO en (V)SO onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor realisatie van een vijftal kinderclusters voor PO. Hierbij is een inhoudelijke relatie gelegd met de gebiedsplannen voor De Gagel en de Spoorzone. Het ligt in de bedoeling om bij de nieuw te bouwen clusters ook andere voorzieningen te realiseren. Daarmee kunnen het zogenaamde MFA's worden.

Alle 11 scholen in het Masterplan PO en (V)SO in Overvecht zijn ook Brede Scholen. Zij vormen in Overvecht met elkaar door samenwerking één pedagogisch netwerk, niet alleen op het niveau van clusters maar ook tussen alle scholen in de wijk. De ambitie is dat dit netwerk wordt versterkt met andere partners zoals de kinderopvang, wijkbureau en woningcorporaties.

Hieronder staat kort per cluster aangegeven wat de actuele stand is in de realisatie van nieuwe scholen in Overvecht. Voor 2 van de 5 clusters loopt een pilot maatschappelijk vastgoed met de corporaties Mitros en Portaal.

1) Kindercluster in de Spoorzone (categorie 3):

Cleophasschool en Teun de Jagerschool.

Voor dit cluster wordt samengewerkt met Mitros.

2) Kindercluster in de Gagel (categorie 3):

OBS Overvecht en Mattheusschool.

Voor dit cluster wordt samengewerkt met Portaal.

Medio april 2010 hebben de corporaties aan de gemeente een voorstel gedaan voor de ontwikkeling, realisatie, eigendom en beheer van twee kinderclusters in Overvecht.

Dit gebeurt in het kader van de uitvoeringsovereenkomst Krachtwijken en als vervolg op de conclusies van de ambtelijke werkgroep maatschappelijk vastgoed.

De voorstellen zijn, ook in financieel opzicht, complex en vragen veel overleg tussen de betrokkenen. In het najaar van 2010 zullen de bevindingen met een ambtelijk advies voor bestuurlijke besluitvorming worden voorgelegd.

Dan zal ook bestuurlijk bekrachtigd moeten worden of en zo ja hoe deze twee kinderclusters met corporaties worden gerealiseerd. De gemeenteraad wordt vroegtijdig betrokken bij deze afweging (bijvoorbeeld in een RIA bijeenkomst).

Het is noodzakelijk om besluitvorming af te ronden over deze pilots:

- de voortgang van het Masterplan PO en (V)SO stagneert zolang besluitvorming uitblijft;
- de achterstandsituatie in de wijk in de onderwijshuisvesting wordt steeds groter;
- na ruim een jaar van onderzoek en overleg tussen betrokken partijen moeten conclusies kunnen worden getrokken zodat weer duidelijk is wat partijen van elkaar kunnen verwachten.

De drie andere kinderclusters in Overvecht:

Gagel Noord (Rosendael) (categorie 3):

Vervangende nieuwbouw

Voor het kindercluster Gagel Noord (waarbij betrokken zijn de Johannesschool en de OBS Overvecht) moet na de zomer 2010 uitsluitend komen of er een geschikte clusterlocatie beschikbaar is in Gagel Noord. Al geruime tijd wordt getracht duidelijkheid te krijgen over de locatie Rosendael maar dat heeft met de grondeigenaar (Aveant) tot op heden nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Wanneer geen geschikte clusterlocatie beschikbaar is in de Gagel, blijven beide scholen bij hetgeen eerder met hen overeengekomen is in het Masterplan: nieuwbouw op eigen locatie. In het najaar van 2010 moet de ontwikkeling van de scholen starten.

Spoorzone: Basisschool OP Dreef/ACA (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw

Het schoolbestuur PCOU wil op de locatie Dianadreef als bouwheer een extra plusprogramma realiseren: een extra ouder-kindlokaal en een gymzaal. Afgesproken is dat uiterlijk eind september 2010 de conclusie getrokken moet worden of dit ruimtelijk en financieel mogelijk is.

Zo niet, dan realiseert het schoolbestuur in elk geval een nieuwe school (basisprogramma en financieel gedekt wensprogramma) en neemt de ontwikkeling zo spoedig mogelijk ter hand.

Kindercluster Neckardreef (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw

Er is onderzocht of clustering van de locaties van het schoolbestuur SOZKO en SPOU mogelijk is.

Het gaat om:

- Joannes XXIII aan de Neckardreef 115 en Scharlakendreef 3
- OBS Overvecht van de Wezerdreef

Over de conclusies van het onderzoek volgt ambtelijk en bestuurlijk overleg in het najaar 2010 waarna definitief bepaald wordt of clustering haalbaar is.

De Schakel, Bangkokdreef 4 (categorie 1)

Vervangende nieuwbouw

Op 30 maart 2010 ging de vlag in top voor het bereiken van het hoogste punt van de nieuwbouw aan de Bangkokdreef. Inmiddels is de bouw alweer een stuk verder: de buitenkant is klaar en de steigers zijn verdwenen. Aan de binnenkant wordt nog volop gewerkt maar er zijn hier en daar ook al stukjes van de afwerking te zien. In het nieuwe gebouw is ruimte voor extra activiteiten. Deze horen bij de programma's

waar de school aan mee doet, zoals Brede School Overvecht, Vreedzame Wijk en de verlengde schooldag. Bijzonder is het nieuwe ventilatiesysteem waarvoor de gemeente extra budget heeft vrijgemaakt. Het teveel aan CO2 wordt weggezogen. De oplevering staat gepland voor half september 2010. De verhuizing zal dan in de herfstvakantie plaatsvinden.

Tot de oplevering krijgen de kinderen les in de 'wisselschool' aan de Stroyenborchdreef. Deze school is speciaal neergezet voor scholen in Overvecht om te gebruiken tijdens verbouwing of nieuwbouw. De oude schoolgebouwen van De Schakel zijn gesloopt.

Sint Maarten, Neckardreef 20, SBO

Onderwijskundige vernieuwing.

De ontwerpfase is eind juni 2010 afgesloten. De uitvoering van de verbouwing start volgens planning in de zomer van 2010. De oplevering is in december 2010.

Auris College (voorheen Alfonso Corti), Boadreef 2, VSO (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw met uitbreiding

Nadat de clustering met Het Rotsoord definitief niet mogelijk bleek bereidt nu het schoolbestuur een Programma van Eisen voor. Gezocht wordt naar alternatieve locatie dan wel een bestaand gebouw.

De gemeente koppelt in het najaar en projectleider hieraan. Alleen wanneer in 2010 een geschikt bestaand gebouw/geschikte locatie gevonden kan zal nog voor eind 2011 aanbesteed kunnen worden.

Wijk 4 Noordoost

De Pels, Kranenburgerweg 20 (VSO voortgezet speciaal onderwijs) (categorie 1)

Vervangende nieuwbouw met gymzaal.

De bouw is volgens planning gestart op 4 januari 2010, maar kreeg meteen te maken met de vorstperiode. De bouw ging in maart 2010 dan ook echt van start. De bouw verloopt voorspoedig en werd het hoogste punt in juli bereikt. De oplevering van de nieuwe school staat gepland in april 2011.

Jenaplan Wittevrouwen, Oude Kerkstraat 2a (categorie 2)

Uitbreiding

De vertraging in het project aan de Poortstraat is het gevolg van het niet kunnen beschikken over de geplande tijdelijke huisvesting aan de Cohenlaan (zie onder tijdelijke huisvesting). In het najaar wordt de beschikking getoetst aan de actuele leerlingenprognoses en krijgt het schoolbestuur definitief uitsluitsel over de nemen maatregel en wordt duidelijk of de uitbreiding nog noodzakelijk is.

Jenaplan Wittevrouwen, Poortstraat 73 (categorie 1)

Renovatie en uitbreiding op zolder voor BSO.

De school krijgt tijdelijke huisvesting op de Wittevrouwenkade. Na de vakantie in augustus 2010 start het project. Medio 2011 zullen de bouwwerkzaamheden gereed zijn.

Cluster Nolenslaan, De Fakkel en Dr. Bosschool, Nolenslaan 33 (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw

Het schoolbestuur SPOU heeft met de Dr. Bosschool aan de Nolenslaan en Maria van Reedestraat recht op vervangende nieuwbouw. Christelijke basisschool De Fakkel van schoolbestuur PCOU heeft ook recht op vervangende nieuwbouw. De schoolbesturen ronden het programma van eisen in de zomer van 2010 af voor de twee scholen met een gymzaal en de BSO aan de Nolenslaan. In het najaar zal besluitvorming via het college van B&W plaatsvinden over het integrale programma van eisen, het bouwheerschap en de te doorlopen procedure.

De gemeente is in overleg met de schoolbesturen over een alternatieve oplossing voor de tijdelijke huisvesting voor de scholen vanaf medio 2011, aangezien noodlokalen op de locatie Cohenlaan niet beschikbaar zijn.

Planning: start uitvoering eind 2011, oplevering 2013

Gymzaal Noordoost (categorie 2)

De planontwikkeling voor een nieuwe gymzaal in Noordoost wordt voorbereid door de gemeente.

Het programma van eisen wordt nu opgesteld.

Het doel is dat de zaal nog in 2011 gereed zal zijn voor gebruik.

Wijk 5 Oost

Daltonschool Rijnsweerd, Jan Muschlaan 24

Uitbreiding

Gerealiseerd: volgens planning vond de oplevering van de uitbreiding van de Daltonschool Rijnsweerd op 1 juni 2010 plaats. De tijdelijke huisvesting is niet meer nodig en wordt verwijderd. Daarna kan de buitenruimte aangepakt worden. Deze is begin juli 2010 gereed. Het schoolgebouw is uitgebreid met elf groepsruimten en twee speellokale en is officieel geopend.

Nieuwe Regentesseschool, Kruisdwarsstraat 6 (categorie 2)

Uitbreiding

Op 2 juni 2010 zijn de bouwwerkzaamheden bij de Nieuwe Regentesseschool gestart. De school wordt uitgebreid met een speellokaal en een ruimte voor onderwijskundige vernieuwing. Daarnaast vindt er ook een interne verbouwing plaats voor de huisvesting van BSO. Het is de bedoeling dat de aannemer in de vakantie zoveel mogelijk werkzaamheden uitvoert zodat de kinderen daarna zo min mogelijk hinder ondervinden van de bouw. De oplevering zal conform planning in 2010 plaatsvinden.

Prof. Kohnstammschool, Marislaan 1 (categorie 1)

Uitbreiding en renovatie

De school is uitgebreid met 10 groepsruimten en het hoofdgebouw is gerenoveerd.

Op 2 september 2010 is het hoogste punt bereikt van de nieuwbouw. De bouwwerkzaamheden worden in twee fasen uitgevoerd. Fase één betreft de nieuwbouw voor de uitbreiding van de school. Volgens planning wordt dit nieuwe gedeelte in december 2010 opgeleverd. In fase twee wordt het bestaande schoolgebouw aan de Marislaan gerenoveerd. De leerlingen maken dan gebruik van het nieuwbouwgedeelte. Fase twee wordt afgerond in juli 2011. Daarna verhuizen ook de leerlingen en leraren die een tijdelijk onderkomen vonden aan de Mesdaglaan en Rubenslaan, terug naar de Marislaan. De uitbreiding van de Kohnstammschool kent een lange voorgeschiedenis door bezwaar en beroep procedures. De Raad van State heeft (juni 2010) bepaald dat de bouwwerkzaamheden mogen doorgaan. Op dit moment loopt nog wel een zogenoemde bodemprocedure bij de Raad van State tegen de bouwvergunning.

Maliebaanschool, Homeruslaan 40 (categorie 2))

Vervangende huisvesting en uitbreiding.

De Maliebaanschool gaat vooruitlopend op de renovatie van de Homeruslaan, vanaf januari 2011 daar al met vier groepen starten. Deze keuze is gemaakt omdat ook het schoolgebouw waar de Maliebaanschool bij gebrek aan voldoende ruimte "inhuist", een lokalentekort heeft dat opgelost moet worden. Als de renovatie is afgerond gaat de hele school inclusief 4 groepen BSO en 4 groepen KDV van Ludens begin 2012 over naar de Homeruslaan.

Planning: start bouw begin 2011, gereed eind 2011

OBS Tuindorp, Prof. van Bemmelenaan 34 (categorie 2))

Uitbreiding

In de wijk Noordoost is nagegaan of het tekort aan huisvestingsbehoefte op te lossen zou zijn binnen het project Gerrit Rietveld. Dat is niet gelukt en daarom vallen betrokken scholen terug op een eerder scenario dat door de gemeente aan hen is voorgelegd. In het najaar 2010 volgen de definitieve uitwerkingsafspraken hierover.

Wijk 7 Zuid

St. Jan de Doper, Rijnhuizenlaan 2-4 (categorie 1)

Onderwijskundige vernieuwing.

De Gemeente Utrecht is bouwheer. Er komt nu uitbreiding met een ontmoetingsruimte, speellokaal, BSO en leslokaal, en een directiekamer en lerarenkamer. Het bestek is begin juli 2010 afgerond. Op 6 juli 2010 is de aanbesteding gepubliceerd, zodat de aanbestedingsprocedure nog voor de bouwvakantie kon starten. Op basis van bestek wordt rekening gehouden met een financieel tekort. Op naastgelegen kavel wordt door de woningbouwcorporatie Portaal de gymzaal gerealiseerd die in gebruik komt bij St. Jan de Doper en J.W. van de Meeneschool.

Planning: start bouw eind 2010, oplevering wordt medio 2011 verwacht.

Jan Willem van de Meeneschool, Ridderlaan 2 + 4 in Hoograven (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw

Het schoolbestuur PCOU is bouwheer voor de school. De afstemming tussen school en de relatie met de nieuwbouw van Rostoord op de naastgelegen kavel is in handen van de Gemeente Utrecht (afdeling Vastgoedontwikkeling).

Nieuwbouw wordt voorzien in 2011 mits binnen het geldende bestemmingsplan kan worden gebleven.

Het Rotsoord, VSO, Slotlaan 37/ Ridderlaan 2 (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw met gymzalen.

Het schoolbestuur is bouwheer voor de nieuwbouw. Het project heeft vertraging opgelopen als gevolg van eerdere studie naar geclusterde nieuwbouw met de Jan Willem van de Meeneschool en een zoektocht naar een alternatieve locatie (op de Europalaan). Bij gebrek aan een beschikbaar alternatief en door de noodzaak nu voorrang te geven aan de voortgang van de nieuwbouw wordt teruggevallen op de huidige locatie. Het schoolbestuur stelt momenteel een Programma van Eisen op. De gemeente koppelt in het najaar een projectleider aan het project.

Brede School Hoograven aan de Duurstedelaan (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw in één nieuw gebouw voor drie basisscholen met kinderopvang en twee gymzalen.

De Brede School bestaat uit De Ariënschool, de Da Costaschool en de Hoge Raven. Daarnaast komt er buitenschoolse opvang van KMN Kind & Co en peutergroepen van Portes. Voor betrokkenen van de Brede School is tijdelijke vervangende huisvesting gevonden in het vlakbij gelegen voormalige ROC-gebouw aan de Pagelaan 1. Er moeten nog wel aanpassingen gedaan worden om het gebouw geschikt te maken. De verbouwing aan de Pagelaan start op 1 september 2010. In december 2010 is de bouwkundige oplevering, zodat de drie scholen tijdens de kerstvakantie 2010-2011 kunnen verhuizen.

Het Stedenbouwkundig Programma van Eisen voor de nieuwbouw wordt in het najaar voor inspraak vrijgegeven, om het eind van het jaar te kunnen vaststellen.

Panning: start nieuwbouw medio 2011, oplevering nieuwe gebouw eind 2012.

Wijk 8 Zuidwest

Hart van Noord (Kanaleneiland Noord), Trumanlaan 60 A–D

Uitbreiding met drie lokalen en nevenruimte (totaal 530 m²)

De uitbreidingsopties zijn doorgesproken met schooldirecties en schoolbesturen. De keuze is gemaakt om de vleugel van de BSO te gaan 'optoppen'. De term optoppen wordt gebruikt om aan te geven dat er bovenop de vleugel van de BSO wordt gebouwd. Deze ontwikkeling wordt meegenomen in het nieuwe bestemmingsplan. We moeten er rekening mee houden dat het onherroepelijk worden van het nieuwe bestemmingsplan lang kan duren. Voor 2011 is een eerste voorbereidingskrediet opgenomen.

Planning: wordt nader bepaald afgestemd op de bestemmingsplanprocedure

Scholencluster Kanaleneiland–zuid (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw

- A) - De Kaleidoscoop (SPOU), Marco Pololaan 523
- B) - Da Costaschool (PCOU), Bontekoelaan 7 + 9 (voorheen Lukasschool)
- C) - Joannes XXIII (KSU), Fernandezlaan 100
- D) - De Luc Stevensschool (SPOU), SBO, Marco Pololaan 485

Na uitvoerig onderzoek en overleg met de schoolbesturen, en gemeente is in het tweede kwartaal van dit jaar tot ieders teleurstelling niet mogelijk gebleken om een "Hart van Zuid" met alle betrokken scholen te ontwikkelen geconcentreerd in de wijk. Financieel, stedenbouwkundig en qua samenwerking doet zich geen gedragen en haalbare variant voor.

Dat wil zeggen dat de drie wijksscholen voor basisonderwijs toch verspreid blijven over drie locaties. Op de hoek van de Marco Pololaan en Afrikalaan worden twee nieuwe schoolgebouwen gerealiseerd voor de Kaleidoscoop (SPOU) en de Da Costaschool (PCOU) op de zogenaamde parklocatie.

De Joannes XXIII (KSU) realiseert dan op haar locatie Fernandezlaan 100 een nieuw schoolgebouw. Onderzocht wordt nog welke aanvullende voorzieningen toegevoegd kunnen worden aan het programma van de school. De Luc Stevensschool voor bijzonder onderwijs bouwt een nieuwe school op de huidige locatie aan de Marco Pololaan. Voor de laatstgenoemde locaties zal tijdelijke huisvesting nodig zijn. Op twee locaties wordt een nieuwe gymzaal gerealiseerd en een ouderlokaal.

Aan de invulling van de parklocatie wordt samengewerkt met het Gezondheidscentrum, Doenja en BOEX. De samenwerking is er enerzijds op gericht om de ligging van de scholen aan het park te verbeteren, anderzijds welzijnsvoorzieningen in de school van de Kaleidoscoop te integreren om voor de wijk een school met dagarrangementen van 7 tot 7 te ontwikkelen (Sterrenschool–concept). Met Stadsontwikkeling wordt samengewerkt om de bouwvolumes en de logistiek van deze mix van functies stedenbouwkundig in te passen.

Planning: Voor alle scholen geldt dat men streeft naar aanbesteding uiterlijk voor eind 2011.

Islamitische basisschool Al Hambra, Australiëlaan 1 (Europalaan 89)

Al Hambra is een nieuwe school die in 5 jaar moet bewijzen dat ze de drempel van de minimaal benodigde leerlingenaantallen kunnen halen. Sinds 24 augustus 2009 zijn ze met 6 groepen en een speellokaal gehuisvest in een ruimte in een bestaand VO schoolgebouw aan de Europalaan. Deze lokalen zijn aan het basisonderwijs aangepast.

Voor het schooljaar 2010–2011 heeft Al Hambra recht op twee lokalen uitbreiding. Daarvoor is een aanvraag voor twee extra groepen in het huisvestingsprogramma opgenomen.

De uitbreiding zal in de herfstvakantie van 2010 gereed zijn.

Voortgezet Speciaal Onderwijs Europalaan (categorie 2)

In de Voortgangsrapportage van het Masterplan PO en (V)SO van 2007 is besloten de 3 VSO scholen te huisvesten op de locatie aan de Europalaan 89. De huisvesting van 3 VSO scholen is opgenomen op het programma 2009 huisvesting onderwijs. Het betreft de huisvesting voor het VSO van de:

- A) Prinses Wilhelminaschool
- B) Rafaëlschool
- C) Dr. Herderschêeschool.

De gemeente wordt bouwheer. De schoolbesturen werken momenteel aan een gezamenlijk Programma van Eisen. De ontwikkeling past binnen het bestemmingsplan.

Planning: renovatie start in januari 2012. De oplevering zal vervolgens in januari 2013 zijn.

Anne Frankschool, Van Bijkershoeklaan 8 en 8a (categorie 2)

Vervangende nieuwbouw inclusief gymlokaal.

Het schoolbestuur heeft het Programma van Eisen bijna af. De definitiefase wordt in de zomer van 2010 afgerond. Eind mei 2010 heeft een architectenselectie plaatsgevonden. Er moet nog een oplossing worden gevonden voor de tijdelijke huisvesting. Nagegaan wordt of dit mogelijk is op de locatie waar nu ook de evangelische basisschool Talitha is gehuisvest.

Planning: 1^e kwartaal 2011 aanbesteding voor realisatie.

Gertrudisschool, Amaliadwarsstraat 2 in Rivierenwijk

Gerealiseerd: de onderwijskundige vernieuwingen aan deze school van de KSU is opgeleverd.

De Kleine Dichter en Gertrudis, Waalstraat 251 in Rivierenwijk

Gerealiseerd: een leegstaand schoolgebouw aan de Waalstraat is opgeknapt voor huisvesting van twee scholen en buitenschoolse opvang. Na vertrek van de WG van der Hulstschool uit de Waalstraat stond dit gebouw leeg. Het wordt nu ingezet als tijdelijke uitbreidingslocatie voor de schoolbesturen KSU en SPOU.

De openbare basisschool De Kleine Dichter (Heycopplein 1) en de katholieke basisschool Gertudis (Amaliadwarsstraat 2) kampen beide met ruimtegebrek. Ze maken bij de start van het nieuwe schooljaar in zomer 2010 samen met de buitenschoolse opvang KMN Kind & CO gebruik van het gebouw.

Voor het huisvesten van het groeiend aantal leerlingen op de lange termijn, worden op dit moment verschillende permanente-varianten uitgewerkt en op haalbaarheid onderzocht.

Wijk 10 Vleuten De Meern

Apollo 11, Ten Veldestraat 98, De Meern. (categorie 2)

Het schoolbestuur SPOU realiseert voor de basisschool Apollo 11 vervangende nieuwbouw op hun huidige locatie aan de Ten Veldestraat. Het schoolbestuur rondt het Programma van Eisen in juli 2010 af.

Planning: start bouw in 2011, de oplevering wordt eerste helft 2012 verwacht.

Bijzonderheden: De clustering met de Drie Koningenschool van de Stichting RK basisscholen Vleuten, De Meern en Haarzuilens is van de baan. Voor de resterende ruimte op deze locatie aan de Ten Veldestraat 96 zal Stadsontwikkeling een bouw programma ontwikkelen.

De Drie Koningenschool, De Meern (categorie 2)

Deze school van de Stichting RK basisscholen Vleuten, De Meern en Haarzuilens zal met renovatie aan de Pastoor Boelenslaan 10 (bovenbouw) en nieuwbouw op de Mereveldlaan (onderbouw) weer duurzaam gehuisvest zijn. Deze stichting is zelf bouwheer en verwacht het Programma van Eisen in augustus 2010 te hebben afgerond.

Planning: start bouw Pastoor Boelenslaan in 2011, de oplevering van de Pastoor Boelenslaan zal voorjaar 2012 plaatsvinden.

De Drie Koningenschool gaat in de toekomst vanaf de Ten Veldestraat 96 verhuizen naar zijn vervangende nieuwbouw aan de Mereveldlaan 1. Op deze locatie zit nu nog speciaal basisonderwijs St. Maarten. De sloop en nieuwbouw aan de Mereveldlaan kan pas in de zomer van 2012 van start gaan, want dan gaat het speciaal basisonderwijs St. Maarten naar zijn nieuwbouw in Vleuterweide.

Nieuwe gymzaal voor de Drie Koningenschool en de Apollo 11 in De Meern (categorie 1)

De vervangende nieuwbouw van de gymzaal komt op de plek van de Marezaal aan de Mereveldlaan, waar door sloop van de huidige gymzaal twee nieuwe gymzalen gerealiseerd kunnen worden.

De Meander, Centrumlaan 1, De Meern (categorie 1)

Uitbreiding

De uitbreiding van Montessorischool De Meander in De Meern startte op 3 mei 2010. De planning is enigszins versneld ten opzichte van hetgeen in de vorige rapportage is gemeld. Het bestaande gebouw wordt uitgebreid met acht groepsruimtes voor primair onderwijs en drie ruimten voor BSO. Om de bouwactiviteiten mogelijk te maken is ongeveer de helft van de kinderen tijdelijk ondergebracht in het Triogebouw in de wijk Veldhuizen. Naar verwachting zal de uitbreiding in februari 2011 klaar zijn.

Willibrordschool, Pastor Ohlstraat 28, Vleuten (categorie 1)

Uitbreiding

Het schoolbestuur is bouwheer van de uitbreiding. Er komt ook een ruimte voor kinderdagverblijf KOKO. Planning: de aanbesteding heeft medio juni 2010 plaatsgevonden, oplevering is voorzien in 2011.

Voorzieningen Tijdelijke huisvesting

Hart van Noord (Kanaleneiland Noord), Trumanlaan 60 A-D

Tijdelijke uitbreiding met 4 lokalen

Voor De Zeven Gaven is een uitbreiding noodzakelijk van 1 lokaal en de Lukasschool krijgt 3 lokalen. De aanbestedingsstukken voor deze tijdelijke units kwamen eind juni 2010 gereed. Risico is het verkrijgen van de vergunning voor deze tijdelijke uitbreiding. De gemeente moet, als bouwheer, de tijdelijkheid van deze uitbreiding aantonen bij het doorlopen van de art. 3.22 WRO procedure. Dit is vooruitlopend op de permanente bouw. Voor de permanente uitbreiding is er nog geen aangepast bestemmingsplan (zie hierna).

Momenteel is de Prinses Wilhelminaschool nog gehuisvest aan de Europalaan 89. Om de nieuwbouw/renovatie mogelijk te maken aan de Europalaan 89, zal de Prinses Wilhelminaschool tijdelijk moeten verhuizen. De planning is erop gericht dat zij in de herfstvakantie van 2010 kunnen verhuizen naar de Grebbeberglaan 25.

Voor het aankomende schooljaar 2010-2011 is in het kader van de VMBO-Taskforce de nieuwe VMBO-school genaamd Trajectum College tijdelijk gehuisvest aan de Europalaan 89.

De tijdelijke huisvesting voor het cluster Duurstedelaan is veiliggesteld door de overeenkomst met de eigenaar van het voormalig ROC-pand aan de Pagelaan nummer 1. Betrokken scholen verhuizen in de kerstvakantie naar deze locatie en keren terug wanneer het nieuwe gebouw gereed is.

PROGRAMMA VOOR 2011

De jaarschijf 2011 van het Masterplan wordt via de vaststelling van het huisvestingsprogramma 2011 in december 2010, formeel vastgesteld. Schoolbesturen hadden, conform de verordening, tot 1 februari de

tijd om hun aanvragen in te dienen. Momenteel vindt nog het overleg plaats met schoolbesturen over het huisvestingsprogramma 2011 waarin naast de projecten uit het Masterplan onder meer ook de onderhoudsprojecten zijn opgenomen.

4 Bijgesteld Uitvoeringsprogramma Masterplan PO (V)SO 2010

De financiële gegevens van alle projecten zijn verwerkt in het overzicht "Bijgesteld Uitvoeringsprogramma Masterplan PO en (V)SO" (bijlage D). Het financieel beeld is op diverse punten bijgesteld t.o.v. de derde voortgangsrapportage. Dit is onder meer het gevolg van nieuwe taakgebieden als BSO en ouderlokalen, maar heeft ook betrekking op nieuwe projecten, vervallen projecten of verschuivingen in plannings. Sommige wijzigingen in uitgaven zijn budgettair neutraal (zowel hogere uitgaven als hogere dekking), sommige wijzigingen hebben invloed op het totaal saldo van het Masterplan.

Het gaat om de volgende wijzigingen op hoofdlijnen (in bijlage D is het volledige wijzigingsvoorstel opgenomen):

Budgettair neutrale wijzigingen

Binnenmilieu

In de vorige voortgangsrapportage waren reeds budgetten voor binnenklimaat opgenomen die het college bij de begrotingsbehandeling 2009 beschikbaar heeft gesteld. In het collegeprogramma 2010 is opnieuw budget beschikbaar gekomen. In het Masterplan worden alleen de uitgaven opgenomen die gekoppeld zijn aan projecten die reeds in het Masterplan staan. Eventuele uitgaven aan bestaande gebouwen, of adviezen e.d. zijn hier dus niet opgenomen. Verder zijn de uitgaven dit maal gesplitst in een deel voor het masterplan primair onderwijs en een deel voor het masterplan voortgezet onderwijs. Per saldo is de mutatie voor het primair onderwijs een verhoging met 4,1 mln.

BSO / kinderdagverblijven

Bij veel scholen realiseert de DMO ruimtes voor BSO of kinderdagverblijven. Uitgaven hiervoor waren vorig jaar alleen opgenomen voor de Rijnhuizenlaan (0,3 mln). Nu worden voor alle projecten waar opvang gerealiseerd wordt de uitgaven meegenomen. Uitgaven staan niet opgenomen bij het projectbudget maar zijn getotaliseerd weergegeven. Uitgangspunt is dat de huuropbrengsten kostendekkend zijn voor de opgenomen uitgaven. Voor een volledig overzicht verwijzen wij u naar bijlage F. De toevoeging bedraagt 10,3 mln.

Ouderlokalen / VVE

Er zijn bedragen toegevoegd voor ouderlokalen en / of VVE, onder meer bij Kanaleneiland en Rijnhuizenlaan. Het betekent een verhoging van € 0,7 mln.

Niet budgettair neutrale wijzigingen

Op basis van gewijzigde leerling aantallen en de daarbij behorende prognoses wordt bepaald of er een nieuwe school moet komen of een school recht heeft op (extra) uitbreiding. Indien dit het geval is wordt deze toegevoegd aan het Masterplan. Tegelijkertijd kunnen er projecten komen te vervallen indien de prognoses uitwijzen dat de uitbreiding niet meer noodzakelijk is. Indien op een later moment blijkt dat

uitbreiding alsnog noodzakelijk is, worden deze projecten uiteraard weer toegevoegd, de gemeente heeft immers een huisvestingsplicht. Per saldo wordt er met meer lokalen uitgebreid dan er lokalen vervallen. Dit komt door een stijgend leerlingaantal in de bestaande stad.

Wijzigingen in 2011 zijn een afgeleide van het huisvestingsprogramma 2011.

De belangrijkste project toevoegingen / ophogingen zijn:

Drie koningen school (+0,5 mln). I.v.m. extra groei leerlingen.
Duurstedelaan (+1 mln). I.v.m. extra groei leerlingen plus sloopkosten.
Hart van Noord (+1,2 mln). I.v.m. extra groei leerlingen.
De Panda / Kleine dichtster (+1,5 mln). I.v.m. extra groei leerlingen.
12 klassige school Veemarkt (+ 2,9 mln). Nieuwe school, voor een inhoudelijke toelichting, zie hoofdstuk 2.
16 klassige school Al Hambra met gymzaal (+4,1 mln). Nieuwe school, voor een inhoudelijke toelichting, zie hoofdstuk 3.
Tijdelijke huisvesting (+10 mln). Voor een inhoudelijke toelichting op tijdelijke huisvesting, zie hoofdstuk 2.

De belangrijkste project verlagingen zijn:

Asch van Wyck school (-/- 0,5 mln). Minder groei dan verwacht.
De Cirkel (De Cirkel wordt niet uitgebreid, de Prinses Margrietschool wel, geen financiële consequenties)
Het Keerpunt (-/- 0,7 mln). Minder groei dan verwacht.
Agatha Snellen (-/- 0,9 mln). Minder groei dan verwacht.
Utrechtse school Frans Halsstraat (-/- 1,4 mln). Minder groei dan verwacht.
De Notenboom (-/- 0,1 mln). Minder groei dan verwacht.
De Koekoek (-/- 0,3 mln). Minder groei dan verwacht.
Ludgerschool St Bonifatiusstraat (-/- 0,5 mln). Minder groei dan verwacht.

Waar van toepassing zijn de projecten die als uitbreiding komen te vervallen, toegevoegd aan de lijst met scholen die recht hebben op onderwijskundige vernieuwing.

De post onvoorzien is verlaagd (-/- 6,1 mln). Omdat het Masterplan nu goed op stoom begint te komen is het percentage voor onvoorziene uitgaven verlaagd van 10 naar 5%. Bovendien worden alleen projectbudgetten betrokken, exclusief uitgaven voor binnenklimaat en BSO.

Tenslotte zijn projecten die conform verordening recht hebben op indexatie geïndexeerd met een bouwindex van 2% naar prijspeil 2011. De hoogte van het percentage is een inschatting, in afwachting van bekendmaking van de VNG index.

De totale uitgaven komen hiermee op EUR 215,1 mln.

5 Stand van zaken financiële dekking Masterplan PO (V)SO 2010

In het overzicht in bijlage E is de geactualiseerde dekking medio 2010 weergegeven. T.o.v. de derde voortgangsrapportage gaat het om de volgende wijzigingen op hoofdlijnen (in bijlage E is het volledige wijzigingsvoorstel opgenomen):

Budgettair neutrale wijzigingen

Binnenmilieu

Na verwerking van het budget voor binnenmilieu vanuit het collegeprogramma voor projecten uit het masterplan is de mutatie voor het primair onderwijs een verhoging met 4,1 mln.

BSO / kinderdagverblijven

Er is dekking toegevoegd vanuit huuropbrengsten met als uitgangspunt dat de huuropbrengsten kostendekkend zijn voor de opgenomen uitgaven. De toevoeging bedraagt 10,3 mln.

Krachtwijken

Er is dekking toegevoegd vanuit het Krachtwijkenbudget ad 0,7 mln, bestemd voor ouderlokalen en VVE.

Niet budgettair neutrale wijzigingen

Er komt geen extra dekking beschikbaar voor het Masterplan vanuit het gemeentefonds voor het stijgend leerlingaantal in de bestaande stad. De gemeente krijgt wel meer budget in het gemeentefonds, echter de gemeentelijke spelregel geeft aan dat alleen bij taakmutaties budget verrekend wordt met de betreffende dienst, niet bij mutaties in de maatstaven. Het leerlingaantal is een maatstaf, vandaar dat het budget voor onderwijs vanuit het gemeentefonds niet wijzigt. Daarom is er geen budget beschikbaar voor nieuwe scholen als Al Hambra, Veemarktterrein en Panda / Kleine Dichter.

Collegeprogramma 2010 (+8,6 mln)

De derde Voortgangsrapportage besloot met een financieel tekort van 8,6 mln. Het college heeft bij de ambities van het collegeprogramma 2010 middelen beschikbaar gesteld (0,5 mln structureel) om dit tekort op te lossen.

Lager exploitatiebudget (-/- 1,0 mln). Er is exploitatiebudget nodig voor beheerkosten van tijdelijke accommodaties en voor juridische ondersteuning. Hierdoor is het budget dat beschikbaar is voor het Masterplan iets lager. Er zullen nog begrotingswijzigingen worden gemaakt voor het beheer (circa 0,1 mln) en de juridische ondersteuning (0,15 mln).

Middelen collegeprogramma 2006 (+ 2,2 mln). Deze middelen maken onderdeel uit van het structurele onderhoudsbudget totdat kapitalisatie nodig is voor de projecten uit het Masterplan. Doordat kapitalisatie nog niet geheel nodig is in 2011, is er een extra bedrag beschikbaar van 2,2 mln. Dit bedrag maakt onderdeel uit van de dekking voor projectuitgaven 2011.

Vervallen opbrengst verkoop Maliebaan (-/- 0,8 mln)

In de VMBO Taskforce operatie is een opbrengst ingeboekt vanuit de verkoop van de school aan de Maliebaan. De voor Masterplan projecten ingeboekte dekking is per saldo 8 ton. Voorlopig zal de locatie Maliebaan echter behouden blijven voor onderwijs, en gaat de verkoop niet door. Hierdoor verlaagt de dekking van het Masterplan met 8 ton.

Rendabel kapitaallastenbudget (+2,4 mln)

Naar verwachting zal het beslag op de stelpost kapitaallasten van onderwijs in 2011 2,4 mln lager zijn dan beschikbaar is. Dit wordt ingezet voor de hogere uitgaven aan tijdelijke huisvesting. 1,3 mln wordt ingezet voor projecten in 2011, 1,1 mln in 2012.

Investeringsbandbreedte 2015 (+ 1,5 mln). Om het tekort op het Masterplan niet teveel te laten oplopen wordt (een deel) van de investeringsbandbreedte 2015 opgenomen als dekking. Van het jaarlijks budget van 4 mln is reeds 1 mln ingezet voor het Gerrit Rietveldcollege. Met de inzet van 1,5 mln voor dit Masterplan resteert er voor projecten in 2015 derhalve nog 1,5 mln.

De totale dekking komt hiermee op EUR 206,2 mln.

Met het nieuwe uitvoeringsprogramma van EUR 215,1 mln is er een financieel tekort van EUR 8,9 mln om het gehele Masterplan te kunnen uitvoeren. Echter, in de huidige budgetten is geen rekening gehouden met een indexatie naar prijspeil 2011. Uitgangspunt was om in het kader van de taakstellingen voorzichtig om te gaan met indexatie voor projecten van Maatschappelijk vastgoed. Gaandeweg is duidelijk geworden dat dit flinke nadelige consequenties heeft voor het Masterplan. Besloten is om de indexatie 2011 alsnog toe te passen op de budgetten en dit te verwerken in de Vijfde Voortgangsrapportage. Concreet betekent dit dat het financiële tekort circa 1,5 mln lager is dan nu gepresenteerd in alle overzichten, derhalve circa 7,4 mln.

6 Specifieke risico's

Financiële risico's

Het feitelijke tekort op het Masterplan is circa 3,5% van het totale benodigde investeringsvolume (op basis van de uitgangspunten zoals die bij vaststelling van het Masterplan golden). Het dekkingstekort zal zich vanaf 2013 voordoen. Het tekort fluctueert als gevolg van de wisselende indexatie van concern versus VNG index, tegenvallers die niet op voorhand waren ingecalculeerd, volumetoename (stijgende leerlingaantallen vereisen nieuwe scholen, extra groei, te krap geraamde kosten tijdelijke huisvesting etc.). Over de ontwikkeling van het tekort wordt jaarlijks gerapporteerd.

Herontwikkellocaties Masterplan PO en (V)SO

Voor de ingebrachte ontwikkellocaties het gebiedsplan De Gagel moeten nog uitvoeringsafspraken worden voorbereid om daadwerkelijk inkomsten te genereren voor het Masterplan PO en (V)SO. Met de besluitvorming over het gebiedsplan door de gemeenteraad maken deze afspraken daar deel van uit en zijn opbrengsten gezekerd voor een bedrag van EUR 1,7 miljoen (netto opbrengst: EUR 0,8 mln. voor VO en EUR 0,9 mln. voor PO).

Budget tijdelijke huisvesting

Intussen is duidelijk geworden dat in het Masterplan oorspronkelijk gereserveerde budget (€3,5 mio) voor tijdelijke huisvesting ruimschoots overschreden gaat worden. Het budget voor de volledige looptijd van het plan wordt al in 2011 volledig besteed en er zijn nog diverse tijdelijke huisvestingsknelpunten op te lossen. Nog steeds is niet exact duidelijk voor hoeveel scholen, waar en wanneer, een dergelijke voorziening beschikbaar moet zijn.

Voor 2011 zal naar verwachting circa EUR 3,2 miljoen nodig zijn voor de uitvoering van de voorzieningen voor tijdelijke huisvesting en in 2012 en 2013 respectievelijk EUR 5,6 miljoen en EUR 3,1 miljoen.

Groei leerlingen speciaal onderwijs

Het aantal meervoudig gehandicapte-leerlingen op het VSO-ZMLK neemt toe. De Prinses Wilhelmina en de Herderschee kunnen daardoor op korte termijn recht krijgen op een uitbreiding met 1 groep leerlingen en een vaste voet voor meervoudig gehandicapte-leerlingen. Per school betekent dit 386 m2 bvo extra, dat is samen 772 m2 bvo extra. Als dit gebeurt, is er ook geld nodig om 772 m2 bvo extra te renoveren ten opzichte van wat er nu gereserveerd is. Bij het Huisvestingsprogramma 2012 wordt definitief bepaald op hoeveel m2 bvo de scholen recht hebben.

Deel 3

Tweede Voortgangsrapportage

Masterplan Leidsche Rijn

Inhoudsopgave

		Bladzijde
1.	Inleiding	45
2.	Relevante Beleidsontwikkelingen	46
3.	Voortgang Leidsche Rijn in 2010	48
4.	Organisatie	52
5.	Specifieke risico's	52

1 Inleiding

Leidsche Rijn², een wijk waar uiteindelijk 80.000 mensen komen te wonen, wordt sinds het begin van deze eeuw in hoog tempo gerealiseerd. In Leidsche Rijn worden 21 basisscholen gerealiseerd, vier scholen voor voortgezet onderwijs en één school voor speciaal basisonderwijs. Deze scholen zullen worden gehuisvest in 25 gebouwen³. Daarnaast worden in 2010 voor de opstart van PC-school De Oase (voorheen 't Zand) en voor de acute opvang van de leerlingengroei op een viertal plaatsen tijdelijke voorzieningen gecreëerd⁴.

Van de 25 geplande gebouwen zijn er nu twaalf gerealiseerd⁵. Er resteert nog een bouwopgave tussen nu en 2015 van elf permanente gebouwen, drie voorzieningen voor piekopvang en twaalf gymzalen met een gezamenlijk investeringsvolume van EUR 78,8 miljoen⁶. Daarnaast wordt nog geïnvesteerd in BSO en peuterspeelzalen voor een bedrag van EUR 6,9 miljoen, het totaal bedraagt derhalve EUR 85,7 miljoen.

Kansen in Leidsche Rijn

In Leidsche Rijn is het werk van onderwijs dus nog niet klaar. Sterker, er moet nog een heleboel gebeuren. Dit geeft ook kansen; kansen om successen te herhalen en kansen om processen die verbeterd kunnen worden daadwerkelijk te verbeteren.

Naast Leidsche Rijn zal in de toekomst Rijnenburg worden ontwikkeld. De structuurvisie Rijnenburg is begin 2010 vastgesteld. In de plannen voor Rijnenburg is vooralsnog ruimte gereserveerd voor vijf basisscholen en eventueel een school voor voortgezet onderwijs. De budgetten voor deze voorzieningen zijn nog niet bepaald.

Leerlingengroei/ herijking

Leidsche Rijn is een bijzonder stadsdeel met een eigen dynamiek. De groei van leerlingen kan anders lopen dan voorspeld, zoals afgelopen jaar bleek bij de herijking. De gevolgen voor de onderwijshuisvesting zijn dan groot. Daarom is inzet vanuit onderwijs, naast het ontwikkelen van onderwijsvoorzieningen, ook hard nodig voor het monitoren van reeds opgeleverde scholen in bestaande delen van de wijk.

Financiële verantwoording

Inhoudelijk valt Leidsche Rijn volledig onder de Masterplannen Onderwijs. Dezelfde uitgangspunten, visie en doelstellingen zijn voor de scholen binnen deze wijk van toepassing. Leidsche Rijn valt voor de financiering niet onder een van de Masterplannen maar heeft een eigen financieringssystematiek, het referentiekader, waarin de budgetten van alle maatschappelijke voorzieningen zijn ondergebracht. Jaarlijks wordt bij de Voorjaarsnota door sector Financiën de actuele financiële stand gerapporteerd. De inhoudelijke input daartoe wordt voortaan geleverd vanuit deze voortgangsrapportage.

² Onder Leidsche Rijn wordt in deze notitie verstaan: de VINEX gebieden van wijk 9 en 10, inclusief Haarzicht en Haarrijn.

³ Opgebouwd uit 3 voortgezet onderwijsgebouwen en 22 gebouwen voor primair onderwijs (5 kinderclusters, 12 solitaire gebouwen en 5 voorzieningen voor piekopvang).

⁴ Het gaat om semi-permanente lokalen op het Balkon (Vleuterweide), locatie E3 (Terwijde) en aan de Kruidenlaan.

⁵ Opgebouwd uit 2 voortgezet onderwijsgebouwen en 12 gebouwen voor primair onderwijs (5 kinderclusters, 2 solitaire gebouwen en 2 voorzieningen voor piekopvang).

⁶ Investeringsvolumes: € 60 miljoen voor het basisonderwijs (incl voorzieningen piekopvang), € 5 miljoen voor het speciaal basisonderwijs, € 14 miljoen voor het voortgezet onderwijs, € 1 miljoen voor VVE en € 6 miljoen voor BSO.

2 Relevante (beleids)ontwikkelingen

Leerlingen groei

De onvoorziene groei van het aantal jonge kinderen in sommige delen van Leidsche Rijn, leidt tot extra ruimtebehoefte voor onderwijshuisvesting en andere maatschappelijke voorzieningen gericht op kinderen zoals: peuterspeelzalen, kinderdagopvang, VVE, consultatiebureau, huiskamervoorzieningen voor jongeren. Een voorstel voor het oplossen van dit ruimtetekort is begin 2010 aan de gemeenteraad voorgelegd.

De gemeente doet haar uiterste best op korte termijn (augustus 2010) in Vleuterweide, Terwijde en Hogeweide extra capaciteit te creëren. In Vleuterweide is hierbij vertraging opgelopen door beroep- en bezwaarprocedures.

Jaarlijks monitoren

De gemeente zal de komende jaren de voorzieningenplanning en de leerling-prognoses nog actiever monitoren. De stedenbouwkundige plannen voor nieuw te ontwikkelen gebieden zullen worden getoetst op flexibiliteit (uitbreidbaarheid) voor maatschappelijke voorzieningen. Ook zullen woningbouwplanningen, de bevolkings- en leerlingenprognoses beter op elkaar af worden gestemd, waarbij ieder jaar zal worden gemonitord of dit leidt tot nieuwe inzichten voor de planning van maatschappelijke voorzieningen.

Leerling-stop bij diverse scholen

Door de extra leerlinggroei is het relatieve overschot aan onderwijshuisvesting verdwenen. Veel scholen hebben te maken met volledig benutte gebouwen. Het is daarom voor ouders op dit moment lastig om een school voor hun kinderen te vinden. Een aantal scholen heeft een leerling-stop ingevoerd. Noodgedwongen is de gemeente in Vleuterweide zelfs overgegaan tot tijdelijke huisvesting van basisscholen in het Amadeus College (een VO-gebouw).

Scheefgroei

In Leidsche Rijn is sprake van een groot verschil in de groei van scholen. In de ene buurt groeien scholen heel hard, terwijl andere scholen die ook in deze buurt staan sterk achter blijven. De basisscholen in Terwijde en Parkwijk/Langerak (De Ridderhof en De Boomgaard) groeien heel hard, terwijl bijvoorbeeld OBS Waterrijk en de OBS Klimroos achterblijven met de leerlingenaantallen.

Binnen de wijk ontstaat daarmee de situatie dat bij de ene school een enorm tekort is aan lokalen, terwijl de andere school als gevolg van achterblijvende groei, te kampen heeft met leegstand. De verdeling van de leerlingen over de scholen is anders dan vooraf werd aangenomen en gepland.

Door deze scheefgroei ontstaat een verkeerd beeld over de capaciteit. De leegstand is geen overschot, de lokalen staan eigenlijk bij de verkeerde school. In veel gevallen wordt de leegstand bij de ene school ingezet om het tekort bij de andere op te lossen. Voor beide partijen is dislocaties en inwoning, veelal geen wenselijke situatie.

Om groei en huisvesting goed op elkaar af te stemmen, maken gemeente en schoolbesturen afspraken over maximale schoolgroottes tussen gemeente en schoolbesturen. In Vleuterweide wordt vooralsnog een postcodebeleid gehanteerd. Voordeel van deze afspraken is dat de ad-hoc problematiek afneemt.

Specifieke afspraak voor de Ridderhof: Om de leerlingen te kunnen huisvesten is met het schoolbestuur overeengekomen dat zij hun schoolgrootte maximaliseren. Omdat dit niet ineens te realiseren valt, zal de school tijdelijk extra ruimte nodig hebben in de Poort van Terwijde.

Specifieke afspraak voor de Boomgaard: Om de leerlingen op te kunnen vangen zijn ook hier afspraken gemaakt met het schoolbestuur over maximale schoolgrootte. Het is echter wel nog noodzakelijk om

voor een piekperiode van maximaal vier jaar gebruik te maken van het gebouw aanpalend aan de locatieschoolwoningen aan de Langerakbaan.

Taskforce VMBO Utrecht

Over de Taskforce VMBO Utrecht is reeds gerapporteerd in de Voortgangsrapportage Masterplan Voortgezet Onderwijs. De visie van de Taskforce VMBO Utrecht heeft voor Leidsche Rijn als gevolg dat de geplande VMBO-voorziening in Leidsche Rijn Centrum niet meer zal worden gebouwd. De VMBO-voorziening in Vleuterweide zal wel worden gerealiseerd, maar op een later tijdstip (2015).

Rijnenburg

De wijk Rijnenburg vraagt door haar ambitie (landelijk wonen, lage dichtheid) om een zorgvuldige planning van de huisvesting van scholen. Het overleg hierover met de schoolbesturen en omliggende gemeentes is gaande. In april 2010 is een Regionale Oriëntatiebijeenkomst over Onderwijsvoorzieningen in Rijnenburg in 2010 georganiseerd.

3 Voortgang Leidsche Rijn in 2010

Gerealiseerde projecten in 2010

Kruidenlaan 4- tijdelijke huisvesting

In 2010 is, aan de Kruidenlaan 4, in Hogeweide tijdelijke huisvesting voor tien groepen gerealiseerd. Deze huisvesting zal hier drie jaar blijven staan. Na deze drie jaar zal een nieuwe permanente school in Hogeweide zijn gerealiseerd. De Kruidenlaan zal worden gebruikt door de KSU voor basisschool De Achtbaan en het opstarten van een nieuwe school voor de Centrale Zone.

Terwijde, locatie E3 – James Johnsonstraat, tijdelijke huisvesting voor nieuwe PC-school

In 2010 is op locatie E3 tijdelijke huisvesting voor twaalf groepen voor de nieuwe PC-school De Oase in het Zand gerealiseerd. Deze huisvesting zal hier drie jaar blijven staan. Na deze drie jaar zal een nieuwe permanente school in Het Zand zijn gerealiseerd.

Vooruitblik 2011

De Twaalfruiter (Vleuterweide) (categorie 1)

Nieuwbouw

Het schoolbestuur RK Vleuten de Meern/Haarzuilens voor het schooldeel en de afdeling Vastgoedbeheer van DMO is bouwheer voor de twee gymlokalen. Het betreft de nieuwbouw voor een 32-klassige basisschool met daarbij twee gymlokalen in Leidsche Rijn. Voor het project is inmiddels een bouwaanvraag ingediend en de procedure loopt. Tevens is de aanbestedingsprocedure gestart voor de realiserende partijen.

Planning: naar verwachting zal begin september 2010 gestart worden met de realisatie van de school, in 2011 worden gebouwd. De school kan in februari 2012 in gebruik worden genomen.

St. Maarten, Mereveldlaan 1, Vleuterweide, SBO (categorie 1)

Nieuwbouw

Het schoolbestuur is bouwheer voor het schooldeel en de afdeling Vastgoedbeheer van DMO is bouwheer voor het gymlokaal. Het betreft de nieuwbouw voor zeventien groepen in het speciale basisonderwijs. Het gebouw bestaat 19-klassen en een gymlokaal. Het Voorlopig Ontwerp is goedgekeurd en het Definitief Ontwerp (DO) is in de zomer van 2010 afgerond. De grondaanbiddingsovereenkomst met de GEM kent enkele bepalingen, die aanvullende risico's met zich meebrengen (waarop de bouwheer/schoolbestuur kan sturen dan wel verantwoordelijk is). In een realisatieovereenkomst tussen de Gemeente en het schoolbestuur zullen deze risico's worden doorgelegd aan het schoolbestuur.

Planning: naar verwachting zal in mei 2011 gestart worden met de realisatie van de school en de oplevering staat gepland in juli 2012.

PC-school De Oase

Nieuwbouw

Permanente huisvesting voor 28 schoolgroepen met een gymzaal en BSO en KDV

Van deze brede school is schoolbestuur PCOU zelf bouwheer. Op 10 juni 2010 is het eerste stuurgroepoverleg geweest voor de bouw door PCOU van de schoolvoorziening De Oase in Leidsche Rijn. Het project is hiermee opgestart. Medio 2011 wordt begonnen met de realisatie.

Schoolwoningen

De gemeente wil in 2013 in Terwijde en Vleuterweide schoolwoningen realiseren. In Terwijde worden hiervoor de stedenbouwkundige randvoorwaarden opgesteld. In Vleuterweide is de gemeente in gesprek met Portaal over een kavel in Deelplan 5. Hiervoor wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.

Aan de Jazzsingel komt semi-permanente huisvesting voor PO scholen Waterrijk en Hof ter Weide + BSO (Buitenschoolse opvang Saartje)

Het gaat om twaalf lokalen PO en negen BSO groepen.

Het project loopt op planning: de samenwerkingsovereenkomst met KSU, SPOU en Saartje is uiterlijk eind september 2010 gereed. Aansluitend worden afspraken gemaakt met PBLR in verband met de selectie/ aanbesteding van een marktpartij voor de bouw voor deze scholen en BSO en de ontwikkeling van appartementen. Het bestemmingsplan ligt december 2010 ter inzage. Eind 2013 zal het project gereed zijn. De schoolwoningen worden in de toekomst omgezet naar woningen.

Noodvoorziening Vleuterweide (Het Balkon)

De behoefte aan extra lokalen voor het basis onderwijs in Leidsche Rijn is erg groot. Om aan die behoefte te kunnen voldoen is onder meer de locatie Het Balkon in Vleuterweide noodzakelijk om daar extra lokalen te plaatsen.

Gezien de urgentie om de kinderen onderwijshuisvesting te geven, hebben wij daarom gekozen voor de procedure die leidt tot de snelste realisatie van de lokalen. Na aanpassing van het bouwplan aan de nieuwe gestelde vereisten en passend binnen het bestemmingsplan, zal een permanente bouwvergunning worden verleend.

We willen binnen de termijn van vijf jaar schoolwoningen realiseren en dan de extra lokalen op Het Balkon verwijderen, tenzij er omstandigheden zijn om nog – een gedeelte – te handhaven. We kunnen op dit moment niet uitsluiten dat er extra lokalen op Het Balkon langer zullen moeten blijven staan. De leerlingprognoses zijn daarbij essentieel. Wij zullen deze nauwlettend blijven volgen.

Op basis van de permanente bouwvergunning die na publicatie inwerking treedt kunnen de werkzaamheden aan de lokalen worden hervat. Op dit moment wordt de hervatting van de werkzaamheden voorbereid. Er wordt nu gestuurd op ingebruikname van de voorzieningen in januari 2011. In overleg met de betreffende scholen wordt op dit moment een oplossing uitgewerkt voor de opvang van kinderen tot dat moment.

Semi-permanente huisvesting voor De Ridderhof, Vleuterweide, terrein A41

vijftien lokalen PO

Er wordt gewerkt aan een haalbaarheidsonderzoek voor schoolwoningen, door DMO te huren van Portaal. Portaal doet in augustus 2010 een aanbod waarop de gemeente kan reageren. Start van de bouw staat gepland voor medio 2012 en de oplevering zal een jaar later, medio 2013, plaatsvinden.

Hieronder volgt een totaaloverzicht van de projecten die tussen 2011 en 2015 gerealiseerd zullen worden in Leidsche Rijn:

Locatie	Voorziening	Oplevering
Vleuterweide	Basisschool 32 groepen De Twaalfruiter & sportzaal	2012
	SBO school 19 groepen & gymzaal	2012
	VMBO school	2015
	Sportzaal VMBO	2015
Het Zand	Basisschool 28 groepen (PC)	2013
	Gymzaal	2013
Hogeweide	Basisschool 16 groepen	2013
	Gymzaal	2013

Leeuwensteijn Noord	Basisschool 16 groepen	2015
	Gymzaal	2014
Leidsche Rijn Centrum	Basisschool 16 groepen	2013
	Gymzaal	2013
	Basisschool 13 groepen	2013
Rijnevliet	Basisschool 16 groepen	2015
	Gymzaal	2015
Haarzicht	Basisschool 16 groepen & gymzaal	2015
Haarrijn	Basisschool 8 groepen	2014
Diverse gebieden	Piekopvang	2013
	Tijdelijke voorzieningen	2010 e.v.

Opgeleverde scholen in Leidsche Rijn:

Locatie	Cluster	School
Veldhuizen	De Bonte Berg	OBS De Pantarijn
		Krullebaar
		Veldhuis
Vleuterweide	De Weide Wereld	OBS Vleuterweide
		Jenaplanschool
	Schoolwoningen Vleuterweide	Piekopvang (Twaalfuiter)
	Cultuurcampus	Amadeus Lyceum
Terwijde	Waterwin	Ridderhof
		Hof ter Weide
		OBS Waterrijk
Het Zand	Het Zand	Arcade
		OBS Het Zand
Parkwijk / Langerak	Voorn	Achtbaan
		Boomgaard
	Parkwijk	OBS Parkwijk
	Schoolwoningen Langerakbaan	Piekopvang (Boomgaard)
	Sportcampus	Leidsche Rijn College
		Via Nova College

Piekopvang

In 2010 / 2011 is voor piekopvang een bedrag van € 8,4 mln geprogrammeerd. Dit bedrag bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1,1 mln voor locatie E3 Terwijde (dekking reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn)
- 3,9 mln voor het project Het Balkon (2 mln dekking stelpost kapitaallasten Leidsche Rijn, 1,9 mln dekking begroting onderwijs). Het deel van de dekking begroting onderwijs wordt verantwoord bij de bestuursrapportage 2010. N.B. Dit betreft de onderwijs investering exclusief BSO.
- 2,6 mln voor de grondaankoop van het Balkon (dekking begroting onderwijs)
- 0,8 mln voor Kruidenlaan 2 in Hogeweide (0,3 mln dekking stelpost kapitaallasten Leidsche Rijn, 0,4 mln reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn, 0,1 mln begroting onderwijs).

Van het bedrag van € 8,4 mln is € 7 mln nog niet geautoriseerd in de programmabegroting. Dit wordt in deze voortgangsrapportage alsnog voorgelegd aan de Raad.

BSO

De behoefte aan buitenschoolse opvang is de afgelopen jaren meer gegroeid dan waarmee is gerekend bij de planning van kinderopvangaccommodaties in Leidsche Rijn. Door de nieuwe wetgeving en de daarmee gepaard gaande verwachtingen en als gevolg van de betere betaalbaarheid, is de vraag naar buitenschoolse opvang enorm toegenomen. Vanwege het maatschappelijke belang van kinderopvang heeft de gemeente zich ten doel gesteld om een actieve rol te vervullen in het oplossen van de kinderopvangproblemen en samen met scholen, opvangorganisaties en ouders te komen tot kwalitatief goede, bereikbare, toekomstbestendige en bovenal voldoende kinderopvang in de gemeente Utrecht. Hiertoe heeft de gemeente samenwerkingsafspraken gemaakt met schoolbesturen en kinderopvangondernemers (convenant Uitbreiding Capaciteit Buitenschoolse Opvang) en is de gemeente onder andere overeengekomen dat bij herhuisvesting/nieuwbouw/verbouw ruimte voor opvang wordt gereserveerd.

Investeringsbedragen voor BSO zijn nog niet opgenomen in het Referentiekader Leidsche Rijn. Dit zal bij de aankomende actualisatie worden toegevoegd. Omdat er in 2011 reeds geïnvesteerd wordt (voor een bedrag van € 3 mln), zal hiertoe een apart besispunt worden voorgelegd aan de Raad. De bedragen voor alle BSO investeringen zijn opgenomen in Bijlage F. De dekking voor BSO investeringen wordt gerealiseerd met huurinkomsten.

VVE/Peuterspeelzaalwerk

In Leidsche Rijn worden peutervoorzieningen gepland in Het Zand, Leidsche Rijn Centrum en Hoge Weide. Daarnaast is het de wens om in Vleuten een lokaal te betrekken in de Kees Valkensteinschool (het overleg met de school is hierover nog niet gevoerd) en zal een extra peuterlokaal in deelplan 5 Vleuterweide worden gerealiseerd.

Samengevat zullen nog de volgende VVE/Peuterspeelzaalvoorzieningen worden gecreëerd:

- D) - één permanent lokaal in Het Zand aan de Belcampostraat (2013)
- E) - één permanent lokaal in Leidsche Rijn Centrum (2013)
- F) - twee permanente lokalen in Hoge Weide (2013-2014)
- G) - één permanent lokaal in Vleuten (2011)
- H) - één tijdelijk lokaal in Vleuterweide deelplan 5 Het Balkon (2010)

Van deze voorzieningen zijn er reeds twee opgenomen in het Referentiekader LR, de overige zullen worden toegevoegd bij de volgende actualisatie. Dekking voor de toe te voegen lokalen is beschikbaar gekomen bij de Herijking.

4 Organisatie

Schoolbesturen en gemeente werken met elkaar samen aan de planning en de realisatie van de onderwijshuisvesting in de werkgroep Leidsche Rijn. Deze werkgroep is destijds door het Op Overeenstemming Gericht Overleg ingesteld. Met het onderbrengen van de werkgroep onder de stuurgroep Masterplannen Onderwijs (startdatum 13 maart 2009) is de werkgroep geen op zichzelf staande entiteit meer, maar is onderdeel van het Masterplan en legt verantwoording af aan de Stuurgroep. Daarmee verandert ook de rol van de werkgroep. Naast overlegplatform heeft de werkgroep ook de functie als adviesorgaan. Gemeente en schoolbesturen nemen hierin beiden verantwoordelijkheid. Dit wordt benadrukt doordat de voorzittersrol nu wordt ingevuld door een schoolbestuurder.

5 Specifieke risico's

Ontwikkeling van een Vinexwijk brengt risico's met zich mee, anders dan in bestaande wijken. Hieronder volgt een kort overzicht van de specifieke risico's in Leidsche Rijn.

Onderwijskundige vernieuwing

Voor een aantal basisscholen in Leidsche Rijn geldt dat er geen onderwijskundige vernieuwing is toegevoegd. Formeel hebben scholen nog recht op uitbreiding. Onderzocht moet worden welke scholen hier recht op hebben en of er uitbreidingsmogelijkheid op locatie is. Binnen het referentiekader Leidsche Rijn zijn hiervoor geen financiële middelen beschikbaar.

Woningbouw programma

Leerlingenprognoses vinden hun basis in bevolkingsgegevens gebaseerd op een woningbouwprogramma. De planning van onderwijshuisvesting is afhankelijk van de leerlingenprognoses. Verandering in het woningbouwprogramma kan leiden tot een andere bevolkingssamenstelling waardoor aantallen leerlingen en de ruimtebehoefte voor onderwijs ook wijzigt. Recent heeft verandering in woningbouw in delen van Leidsche Rijn grote gevolgen gehad voor onderwijs en een tijdelijk tekort in de huisvesting veroorzaakt. Voor de nog te realiseren scholen is dit risico nog altijd aanwezig.

Deel 4

Risico's in beeld

Inleiding

Ten tijde van de bestuurlijke vaststelling zijn de masterplannen op hoofdlijnen onderbouwd met de noodzakelijk geachte maatregelen. Toch bestaan er diverse risico's bij de uitvoering van de plannen en worden hieronder toegelicht. Waar het om specifieke risico's betreft geldend voor één van de plannen is dit gemeld in het betreffende deel van deze rapportage.

Risico's

Financieel

- De dekking van de masterplannen VO en PO en (V)SO is nog voor een deel afhankelijk van de opbrengsten van de herontwikkeling van een aantal vrijvallende locaties, die nog wel voor een belangrijk deel gerealiseerd moeten worden.
- De opbrengsten voor de herontwikkellocaties blijken tijdens de planontwikkeling steeds naar beneden te worden bijgesteld waardoor in sommige situaties nauwelijks nog opbrengsten kunnen worden gerealiseerd voor de masterplannen.
- Bij de nieuwbouw en uitbreiding van schoollocaties en gymzalen worden de financiële normbedragen van het rijk als uitgangspunt genomen. Onderzoek naar kosten van gerealiseerde projecten in de masterplannen, heeft uitgewezen dat gehanteerde normbudgetten in de Masterplannen voor PO en (V)SO en voor VO (gebaseerd op de normbedragen van de VNG) in voorkomende gevallen niet voldoende zijn om:
 - o te voldoen aan de prestatie-eisen die opgenomen zijn in het bouwbesluit en
 - o ook de aanvullende gemeentelijke ambities die zijn geformuleerd ten aanzien van Duurzaam bouwen, Binnenklimaat en Stedenbouwkundige randvoorwaarden en Multifunctionele accommodaties uit te voeren.

Met extra beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van de masterplannen (Binnenklimaat en MFA) en een gunstig aanbestedingsklimaat kunnen projecten, sober en doelmatig, nu toch worden uitgevoerd.

- De zogenaamde versnelling is ingezet om mogelijke positieve resultaten bij de aanbestedingen maximaal te benutten. Er is nu meer mogelijk binnen de financiële kaders van het Masterplan. De voortgang kan hierdoor groter worden. Om veranderingen in de prijs- en dus kostenvorming tijdig te signaleren volgen we de aanbestedingsmarkt nauwlettend.
- Tijdens de uitvoering van het plan kunnen fluctuaties optreden in de aanbestedingsprijzen. Op dit moment is sprake van een voor aanbestedingen gunstige marktsituatie en is het risico op tegenvallende aanbestedingen beperkt, mits er voldoende inschrijvers meedoen. We monitoren zorgvuldig de aanbestedingsresultaten om nieuwe ontwikkelingen hierin snel te signaleren aangezien dit direct gevolgen kan hebben voor de financiële uitvoerbaarheid van de masterplannen.
- Indien projecten die momenteel als PM post zijn opgenomen in het programma toch doorgang vinden, zullen extra middelen toegevoegd moeten worden.
- In het hoofdstuk 2, van deel 2 Masterplan PO en (V)SO, is uitgebreid ingegaan op de ontwikkelingen rondom tijdelijke huisvesting en is ook het financiële risico gekwantificeerd.
- Asbest in gebouwen: tot in het midden van de jaren 80 van de vorige eeuw was het gebruikelijk dat er asbesthoudende materialen in gebouwen werden gebruikt. Inmiddels weten we dat dit in ongebonden vorm (bijvoorbeeld door beschadigingen) of bij het verrichten van werkzaamheden kan leiden tot de noodzaak het asbesthoudende materiaal te vervangen. Dit is ook de zorgplicht voor een veilige situatie en leef- en werkomgeving die de eigenaar van een gebouw heeft. Indien noodzakelijk worden direct passende maatregelen getroffen.

Inpassing

Bij diverse scholen zullen voor een goede ruimtelijk inpassing, maatschappelijk draagvlak en betrokkenheid en een correcte juridische onderlegger planologische procedures worden gevolgd (bestemmingsplannen, bouwenvelop). Dit kan randvoorwaardelijk zijn voor het tempo waarin en het resultaat waarmee het project tot stand komt.

Pilots maatschappelijk vastgoed naar besluitvorming

De pilots in het kader van Krachtwijken met de corporaties voor de ontwikkeling en realisatie van brede scholen hebben vertraging opgelopen. De materie is complex en vergt voor alle betrokken partijen veel tijd en overleg voordat hierover besluitvorming kan plaatsvinden. Duidelijk moet worden of de corporaties een meerwaarde (betere condities) kunnen bieden op het gebied van kwaliteit, ruimte en/of financiën voor de verschillende functies voor de brede school (als MFA). Een soortgelijke situatie wordt nu beoordeeld door de gemeenteraad voor het Gerrit Rietveld College. In het najaar van 2010 zal ook met de raad van gedachten worden gewisseld over de resultaten in de pilots en besluitvorming plaatsvinden.

Veranderend prognosebeeld en flexibiliteit

In de loop van de jaren gaven de prognoses aanleiding om de uitbreidingsbehoefte bij te stellen, waarbij ook de nu geplande reserveringen omhoog moesten worden bijgesteld (zoals bijvoorbeeld gebeurt met de verwerving van de locatie voormalige Gunningschool, een reservering van onderwijsruimte op het voormalig Veemarktcomplex, de piekopvang in Leidsche Rijn, het voorzien in vestiging van nieuwe scholen en toename van bijzonder onderwijs).

Met deze ervaring zullen panden en kavels met onderwijsbestemming pas kunnen worden afgestoten, of beschikbaar gesteld voor herontwikkeling, als voor de langere termijn met zekerheid gesteld kan worden dat ze vanuit onderwijs overbodig zijn geworden.

Nieuwe ontwikkelingen worden onderdeel van Masterplanopgave

In de looptijd van het Masterplan spelen steeds nieuwe actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de huisvestingskwaliteit (Binnenklimaat, afronding pilot facilitair beheer). Hierdoor is meestal niet op voorhand te zeggen welke kosteneffecten die met zich meebrengt. Het heeft wel (positieve) invloed op de te realiseren kwaliteit, werkt over het algemeen kostenverhogend en vergt extra tijd om de nieuwe ontwikkelingen in de lopende opgaven te implementeren. Hierbij is het steeds balanceren tussen het uitvoeren van al geplande "projecten op de oude norm" en het wachten tot de kosten en dekking van nieuwe ambities in beeld zijn.

Het is zaak, gezien de krappe normbudgetten, ook de financiële kant van nieuwe uitgangspunten voor de huisvesting gedekt te krijgen om belemmering in de uitvoering te voorkomen.

Samenwerkingsrisico's

Bij (vervangende) nieuwbouwprojecten vraagt ook de wijze van samenwerking met de schoolbesturen speciale aandacht. Voor de nieuwbouw opgaven zal steeds stapsgewijs worden gewerkt:

- eerst de nieuwe locatie vaststellen waar de vervangende nieuwbouw gerealiseerd kan worden;
- clustercombinatie van scholen vaststellen;
- of toevoeging van functies een meerwaarde oplevert;
- tenslotte of de realisatie van een MFA haalbaar is en een meerwaarde oplevert ten opzichte van een stand alone onderwijsvoorziening.

Wanneer sprake zal zijn van een MFA bouwt in principe de gemeente. Maar een andere partij is ook mogelijk.

Het tempo en de slagvaardigheid waarmee deze voorfase wordt uitgevoerd, en aansluitend de vervolgacties op het terrein van ruimtelijke ordening, zijn allesbepalend voor het tempo waarmee het

Masterplan PO en (V)SO kan worden uitgevoerd. Tevens leren de eerste ervaringen hiermee dat juist in deze fase de basis wordt gelegd voor de kwaliteit van de verdere planontwikkeling, –realisatie, –beheer en exploitatie.

Net als bij de gemeente zullen ook (met name de grote) schoolbesturen personele capaciteit moeten vrijmaken en aanstellen om de aanzienlijke bouwstroom aan te kunnen.

Met de versnelling zijn zowel bij de gemeente als bij de schoolbesturen hierop maatregelen getroffen (zie hiervoor de passage over de versnelling in hoofdstuk 2, deel 2).

Bijlagen

	Geheime bijlage(n)	
Bijlage A	Wijzigingen in het Masterplan PO en (V)SO	
Bijlage B	Bijgesteld uitvoeringsprogramma VO medio 2010	
Bijlage C	Dekkingsoverzicht VO medio 2010	
Bijlage D	Bijgesteld uitvoeringsprogramma PO en (V)SO medio 2010	
Bijlage E	Dekkingsoverzicht PO en (V)SO medio 2010	
Bijlage F	Overzicht investeringen BSO / kinderopvang	
Bijlage G	Vergelijking programmareserveringen 6 ^e , 7 ^e en 8 ^e Voortgangsrapportage VO	